COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

COM(91) 276 def. - SYN 358

Brussel, 11 september 1991

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN DE RAAD

tot coördinatie van bepaalde voorschriften betreffende het auteursrecht en verwante rechten op het gebied van de satellietomroep en de doorgifte via de kabel

---

(door de Commissie ingediend)

INHOUD

SAMENVATTING

TOELICHTING

EERSTE DEEL : ALGEMENE OPMERKINGEN

A. Inleiding

B. Noodzaak van communautaire actie en doel van de voorgestelde richtlijn

I. De rechtssituatie in de Lid-Staten en volgens het internationale recht

Satellietomroep

Doorgifte via de kabel

II. Noodzaak van actie op communautair niveau

Satellietomroep

Doorgifte via de kabel

Samenvatting

C. Harmonisatieconcept

D. Rechtsgrondslag

TWEEDE DEEL : COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk I : Definities
Hoofdstuk II : Satellietomroep
Hoofdstuk III : Doorgifte via de kabel
Hoofdstuk IV : Gemeenschappelijke bepalingen

Voorstel voor een richtlijn van de Raad

SAMENVATTING

De voorgestelde richtlijn moet een leemte bij de totstandbrenging van de Europese audiovisuele ruimte opvullen, want de richtlijn "televisie zonder grenzen", die op 3 oktober 1989 is vastgesteld, bevat geen hoofdstuk over auteursrechtelijke vraagstukken.

In haar mededeling inzake het audiovisuele beleid (COM(90)78 def. van 21.2.1990) heeft de Commissie verklaard dat de eengemaakte Europese ruimte op audiovisueel gebied door middel van gemeenschappelijke auteursrechtelijke voorschriften moet worden gecompleteerd. De Commissie stelde :

"Het door de richtlijn (televisie zonder grenzen) tot stand gebrachte juridische kader moet nog worden aangevuld op het punt van auteursrechten. Nu uitzending zonder grenzen door de technologie een realiteit wordt en rechtens een vrijheid is geworden, moet de uitoefening van dit zendrecht vergezeld gaan van een doelmatige bescherming van de auteursrechten in alle Lid-Staten, zodat de houders van deze rechten ten volle kunnen profiteren van de Europese dimensie van de omroep.".

In november 1990 heeft de Commissie een discussienota over "omroep en auteursrecht in de interne markt" gepubliceerd, die aan de betrokken beroepskringen is voorgelegd; op 5 februari 1990 is naar aanleiding daarvan een hoorzitting gehouden. In het onderhavige ontwerp-voorstel weerspiegelt zich het resultaat van dit proces van raadpleging.

Het ontwerp-voorstel heeft betrekking op twee verschillende terreinen : satellietuitzendingen en doorgifte via de kabel.

Satellietomroep

Satellietuitzendingen zijn naar hun aard grensoverschrijdend. In de meeste gevallen is echter het nationale recht inzake auteursbescherming slechts in onvoldoende mate aan de nieuwe technologische realiteit aangepast. Het gebrek aan rechtszekerheid ten aanzien van de vraag waar, wanneer en hoe satellietuitzendingen uit auteursrechtelijk oogpunt relevant zijn, heeft tot dusver aan een bevredigende ontwikkeling op het gebied van de verspreiding van

programma's per satelliet in de weg gestaan. Dit was niet alleen nadelig voor omroeporganisaties die hun programma's per satelliet wensten over te brengen, doch ook voor rechthebbenden zoals auteurs, uitvoerende kunstenaars en producenten van geluidsdragers, die hun rechten bij wege van satellietuitzendingen wilden exploiteren.

Om dit gebrek aan rechtszekerheid weg te nemen, wordt in het ontwerp een oplossing voorgesteld die op "twee poten" staat. Om te beginnen wordt in het ontwerp op communautair niveau gedefinieerd welke handeling uit auteursrechtelijk oogpunt de rechtshandeling van het uitzenden per satelliet uitmaakt en derhalve aan de toestemming van de rechthebbenden is onderworpen. Ingevolge deze definitie moet de toestemming voor de verspreiding van beschermde werken per satelliet in het land van oorsprong van de omroeporganisatie worden verkregen, terwijl de vergoeding aan de hand van de omvang van het daadwerkelijke of potentiële publiek (dat zich zeer wel over verschillende landen kan uitstrekken) moet worden berekend.

Daarbij moet evenwel worden voorkomen dat in een land van oorsprong een "auteursrechtelijk paradijs" ontstaat, waar de bescherming van scheppers van cultuur wordt uitgehold, ten einde het aldus voor ondernemingen die satellietuitzendingen verzorgen, aantrekkelijk te maken zich daar te vestigen. Daarom wordt ook voorgesteld in de gehele Gemeenschap een gemeenschappelijke beschermingsnorm voor auteurs, uitvoerende kunstenaars, producenten van geluidsdragers en omroeporganisaties in te voeren.

<u>Doorgifte via de kabel</u>

Op het gebied van de doorgifte via de kabel van buitenlandse televisie-uitzendingen is het gebrek aan rechtszekerheid van een andere aard dan op het gebied van de satellietuitzendingen.

De doorgifte via de kabel van televisie-uitzendingen maakt een handeling uit die aan het recht inzake auteursbescherming is onderworpen en waarvoor derhalve de voorafgaande toestemming van de rechthebbenden is vereist. In het geval van een simultane, ongewijzigde en integrale doorgifte kan de kabelmaatschappij echter niet op voorhand de rechten verwerven die zij later nodig heeft, omdat zij de inhoud van het uitgezonden programma niet kent noch weet wie juist de rechthebbenden zijn.

In de dichtst bekabelde Lid-Staten zoals België, Nederland en ten dele Duitsland is langs de contractuele praktijk om een uitweg uit dit dilemma gevonden. In deze landen wordt op gecentraliseerde wijze tussen de beheersmaatschappijen die de verschillende rechthebbenden vertegenwoordigen, de kabelmaatschappijen en de omroeporganisaties over de toestemming voor de doorgifte via de kabel onderhandeld.

Het "paraplumodel" van het ontwerp-voorstel berust op de ervaring die met deze contractuele praktijk is opgedaan, en strekt ertoe de resterende gebreken te verhelpen. Volgens het ontwerp zal uitsluitend in het kader van beheersmaatschappijen die de verschillende categorieën van rechten waarnemen, over de rechten op de doorgifte via de kabel moeten worden onderhandeld. Dergelijke gecentraliseerde onderhandelingen tussen kabelmaatschappijen, omroeporganisaties en overkoepelende verenigingen van rechthebbenden moeten door twee bijkomende maatregelen worden bevorderd. Enerzijds moet de mogelijkheid voor elk van de bij de onderhandelingen betrokken partijen om een beroep te doen op minnelijke, vrijblijvende bemiddeling voor een neutraal onderhandelingskader zorgen. Anderzijds moeten alle betrokkenen ertoe worden verplicht niet op onredelijke gronden te weigeren om te onderhandelen. Met beide maatregelen wordt beoogd te bereiken dat onderhandelingen over de doorgifte via de kabel worden aangevat, zonder dat evenwel de betrokkenen ertoe worden gedwongen een akkoord te sluiten. Dit laatste blijft volledig in de contractuele sfeer.

TOELICHTING

EERSTE DEEL : ALGEMENE OPMERKINGEN

A. INLEIDING

1. Reeds in 1984 heeft de Commissie voorstellen met het oog op de juridische ordening van de grensoverschrijdende verspreiding van programma's in de gemeenschappelijke markt gedaan in haar Groenboek over het instellen van de gemeenschappelijke markt voor de omroep, met name via satelliet en kabel[1]. De doelstelling een eengemaakte omroepmarkt tot stand te brengen, heeft ook ingang gevonden in de catalogus van maatregelen, die de Commissie heeft opgenomen in haar Witboek betreffende de voltooiing van de interne markt tegen eind 1992[2].

2. Op 3 oktober 1989 heeft de Raad Richtlijn 89/552/EEG over de "televisie zonder grenzen"[3] vastgesteld. De definitieve tekst van deze richtlijn bevat, in tegenstelling tot het oorspronkelijke voorstel van de Commissie en het advies van het Parlement, geen hoofdstuk over het auteursrecht. In verband hiermee constateerde de Commissie in haar mededeling inzake het audiovisuele beleid van 28 februari 1990[4]:

---

1 COM(84) 300 def. van 14 juni 1984
2 COM(85) 310 def. van 14 juni 1985
3 Richtlijn van de Raad betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de Lid-Staten inzake de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten (89/552/EEG), PB L 298 van 17.10.1989, blz. 23.
4 COM(90) 78 def.

"Het door de richtlijn tot stand gebrachte juridische kader moet nog worden aangevuld op het punt van auteursrechten. Nu uitzending zonder grenzen door de technologie een realiteit wordt en rechtens een vrijheid is geworden, moet de uitoefening van dit zendrecht vergezeld gaan van een doelmatige bescherming van de auteursrechten in alle Lid-Staten, zodat de houders van deze rechten ten volle kunnen profiteren van de Europese dimensie van de omroep."

3. Daarbij aansluitend heeft de Commissie deze opdracht opgenomen in haar harmonisatieprogramma[5], in een discussiedocument[6] haar overwegingen in verband met de uitwerking van een dergelijke doeltreffende bescherming van het auteursrecht in de toekomstige Europese audiovisuele ruimte aan de belanghebbende kringen voorgegelegd en ten dien einde op 5 februari 1991 een hoorzitting gehouden.

4. Indien de Gemeenschap op dit gebied niets onderneemt, zal de Europese audiovisuele ruimte op kunstmatige wijze zichzelf ordenen, al naargelang van de juridische mogelijkheden en ten koste van de creativiteit. Ten einde dit te voorkomen, bevat de voorgestelde richtlijn een auteursrechtelijke kaderregeling voor de Gemeenschap, die tegemoetkomt aan de noodzaak een evenwicht tussen de verschillende belangen te bewaren en de exploitatie van auteursrechten en verwante rechten op Europees niveau te vergemakkelijken. Deze kaderregeling waarborgt dat in alle Lid- Staten de auteurs en houders van verwante rechten zo doeltreffend mogelijk worden beschermd en een passende vergoeding ontvangen. Tevens moet ze ervoor zorgen dat de investeringen ter bevordering van de creatieve arbeid en van de grensoverschrijdende verspreiding van programma's worden aangemoedigd en de aan dergelijke investeringen verbonden risico's, in zoverre ze te maken hebben met een gebrek aan rechtszekerheid of met divergenties tussen nationale regelingen, zoveel mogelijk worden beperkt.

---

5 Vgl. Vervolg op het Groenboek - Werkprogramma van de Commissie inzake het auteursrecht en verwante rechten, COM(90) 584 def. van 17 januari 1991

6 Omroep en auteursrecht in de interne markt - Beginselnota van de Commissie van de Europese Gemeenschappen betreffende auteursrechtelijke vraagstukken op het gebied van uitzendingen via kabel en satelliet, III/F/5263/90 van 8 november 1990

5. Te dien einde wordt in de voorgestelde richtlijn niet getracht toch bepaalde ideeën te doen aanvaarden die reeds tijdens de discusie rond het Groenboek "Televisie zonder grenzen"[7] en bij de latere aanneming van de richtlijn[8] zijn verworpen. Doel van de richtlijn is veeleer ondersteunende en aanvullende voorschriften uit te werken met betrekking tot de verwerving van de rechten op de simultane, ongewijzigde en integrale doorgifte van programma's via de kabel, die de laatste tijd in ruime mate het voorwerp van collectief-contractuele regelingen is gaan vormen. Een toenemende grensoverschrijdende doorgifte via de kabel en een sterkere Europese audiovisuele ruimte moeten daarvan het resultaat zijn.

6. De voorgestelde regeling bestrijkt nu vooral ook de primaire uitzending van programma's per satelliet, een onderwerp waarvan destijds in het Groenboek nog werd aangenomen dat het Gemeenschapsrecht er niet aan behoefde te pas te komen. Een regeling die zich tot de doorgifte via de kabel zou beperken, zou incompleet zijn, nu het aantal voor de verspreiding van programma's gebruikte satellieten snel toeneemt, satellieten met middelmatig zendvermogen ("medium power satellites") en omroepsatellieten ("direct broadcasting satellites- DBS") beginnen op te komen en een verbeterde antennetechniek op steeds ruimere schaal een economisch verantwoorde individuele ontvangst van bevredigende kwaliteit mogelijk maakt.

7. De communautaire regeling moet bovendien accorderen met het in geografisch opzicht bredere concept waaraan men in de Raad van Europa doende is vorm te geven, voortbouwend op de Europese Conventie voor grensoverschrijdende televisie van 5 mei 1989.

---

7 T.a. P.
8 T.a.P.

De taak en het streven van de Gemeenschap staan evenwel ten dienste van een andere doelstelling, namelijk de verwezenlijking van de gemeenschappelijke markt. De voorgestelde richtlijn wil dit bereiken door de auteursbescherming te versterken en de grensoverschrijdende verspreiding van programma's te bevorderen, en aldus de beoogde audiovisuele ruimte te creëren.

8. Het onderhavige voorstel voor een richtlijn bestaat hoofdzakelijk uit twee delen. Beide delen bevatten voorschriften met het oog op de juridische ordening van de grensoverschrijdende verspreiding van radio- en televisieprogramma's in de gemeenschappelijke markt. Eerst wordt een reeks definities van de in dit voorstel voor een richtlijn gehanteerde begrippen gegeven (hoofdstuk I), waarna in hoofdstuk II de verspreiding van programma's per satelliet en vervolgens in hoofdstuk III de simultane en ongewijzigde doorgifte in kabelnetten van via de ether of per satelliet verspreide programma's worden behandeld.

B. NOODZAAK VAN COMMUNAUTAIRE AKTIE EN DOEL VAN DE VOORGESTELDE RICHTLIJN

I. DE RECHTSSITUATIE IN DE LID-STATEN EN VOLGENS HET INTERNATIONALE RECHT

Satellietomroep

9. Artikel 11 bis, lid 1, 1?, van de herziene Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst, aan welker versie van Brussel c.q. latere versies alle Lid-Staten zijn gebonden, kent in eerstgenoemde versie de auteur het uitsluitende recht toe om toestemming te verlenen voor de draadloze radio- uitzending (primaire uitzending) van zijn werk. Hieronder vallen in beginsel zowel de uitzending via de ether als de uitzending per satelliet. Volgens artikel 11 bis, lid 2, is het aan de landen van de Unie voorbehouden de voorwaarden voor de uitoefening van dit recht vast te stellen, met dien verstande evenwel dat zij geen afbreuk kunnen doen aan de persoonlijkheidsrechten van de auteur noch aan zijn recht op een billijke vergoeding.

10. De toepassing van artikel 11 bis, lid 1, ten eerste, van de herziene Berner conventie op de verspreiding van beschermde werken per satelliet doet echter een hele reeks vragen rijzen.

11. Aangezien van een uitzendingsrecht slechts sprake kan zijn voor zover de programmasignalen door het publiek kunnen worden ontvangen, wordt bij de verspreiding van programma's per satelliet tot nog toe onderscheid gemaakt naargelang het beschermde werk per telecommunicatiesatelliet dan wel per omroepsatelliet wordt uitgezonden. Terwijl een satelliet van laatstgenoemd type met een sterker zendvermogen werkt op frequenties die volgens het internationale telecommunicatierecht voor ontvangst door het publiek zijn bestemd en door het publiek rechtstreeks kunnen worden ontvangen, verspreidt een satelliet van eerstgenoemd type de programmasignalen met een veel zwakker zendvermogen op frequenties waarvan de ontvangst volgens het telecommunicatierecht niet aan het publiek was toegestaan[9]. Aanvankelijk werden in dit laatste geval de signalen enkel door de ontvangststations van de kabelnetten opgevangen, maar de verbeterde antennetechniek heeft nu ook de individuele ontvangst daarvan tegen een economisch verantwoorde kostprijs mogelijk gemaakt, en deze individuele ontvangst wordt in toenemende mate door de nationale telecommunicatieautoriteiten toegestaan. Daarnaast is er de recente opkomst van satellieten met middelmatig zendvermogen ("medium power satellites"), die weliswaar zoals voorheen op telecommunicatiefrequenties werken, maar waarvan de signalen eveneens in grote delen van het bedekkingsgebied probleemloos rechtstreeks kunnen worden ontvangen[10]. Tot op heden heeft men echter uit auteursrechtelijk oogpunt aan deze mogelijkheid om ook per telecommunicatiesatelliet verspreide programmasignalen rechtstreeks te ontvangen geen aandacht besteed en is men in het recht inzake auteursbescherming aan het uit het telecommunicatierecht overgenomen onderscheid blijven vasthouden. Volgens dit onderscheid vormt slechts de uitzending van programmasignalen per omroepsatelliet een auteursrechtelijk relevante openbare mededeling van het werk, maar geldt dit niet voor de uitzending per telecommunicatiesatelliet; auteursrechtelijk relevant is bij dit laatste type uitzending enkel de daaropvolgende doorgifte van de programmasignalen in het kabelnet. Zo bezien zou het bij deze doorgifte, anders dan bij de invoering van per omroepsatelliet uitgezonden signalen, niet om een heruitzending per draad

---

9 Zie in dit verband het Internationaal Telecommunicatieverdrag en artikel 1, 37, van het uitvoeringsreglement voor telecommunicatiediensten

10 Zie eveneens hoofdstuk 3 van het Groenboek over satellietcommunicatie, COM(90) 490 def.

gaan, maar zou ze vergelijkbaar zijn met een primaire uitzending per draad, waartegen de auteur is beschermd door artikel 11, lid 1, 1, van de versie van Brussel en artikel 11 ter, lid 1, 2, artikel 14, lid 1, 2, en artikel 14 bis, lid 2, onder b), van de versie van Parijs van de herziene Berner Conventie.

12. Er is niet altijd een eenduidig antwoord gegeven op de vraag of de verspreiding van een beschermd werk per satelliet als één enkele auteursrechtelijk relevante handeling moet worden beschouwd, die het zenden van de programmasignalen van de aarde naar de satelliet en van de satelliet terug naar de aarde, alsook de eventuele omzetting van de signalen aan boord van de satelliet zelf omvat, dan wel of de verspreiding in verschillende handelingen uiteenvalt, die elk afzonderlijk aan een auteursrechtelijk toestemmingsvereiste zijn onderworpen.

13. Tenslotte is nog steeds niet duidelijk welk recht inzake auteursbescherming relevant is ten aanzien van de verspreiding van programma's per omroepsatelliet. Aangezien de auteur op grond van het territorialiteitsbeginsel in feite beschikt over een bundel van territoriaal begrensde auteursrechten voor alle landen waar hij bescherming geniet, moet de gebruiker van een beschermd werk een gebruiksrecht verkrijgen voor elk land waar hij een auteursrechtelijk relevante gebruikshandeling stelt. Bij een klassieke uitzending via de ether is de algemene opvatting dat deze relevante gebruikshandeling wordt gesteld in het land waar de uitzending vertrekt; daarbij wordt geen rekening gehouden met de - vaak niet onaanzienlijke - overloop van de signalen in buurlanden, die als uit auteursrechtelijk oogpunt te verwaarlozen wordt beschouwd.

14. Evenzo zou ten aanzien van de verspreiding van programma's per omroepsatelliet eveneens enkel het recht van het uitzendingsland relevant zijn, en niet ook het recht van de ontvangstlanden; dit valt aldus te rechtvaardigen dat alleen de handeling van het uitzenden auteursrechtelijk relevant is en dat de omroepsatelliet slechts als een tot in de ruimte verlengde antenne is te beschouwen, terwijl in alle overige landen alleen maar een auteursrechtelijk vrije ontvangst plaatsvindt.

15. Daartegenover staat een nieuwere opvatting, namelijk dat bij de verspreiding van programma's per omroepsatelliet de auteursrechtelijk relevante gebruikshandeling niet slechts plaatsvindt in het uitzendingsland, maar tevens in alle landen waar de programmasignalen rechtstreeks kunnen worden ontvangen. Bijgevolg zou degene die een programma per omroepsatelliet wil verspreiden, niet slechts de toestemming van de rechthebbenden in het uitzendingsland nodig hebben, maar tegelijk ook de toestemming van de rechthebbenden in alle ontvangstlanden. Daarbij wordt, wat de bescherming van de auteur betreft, voor het geval dat in het uitzendingsland bescherming ontbreekt of de bescherming daar ontoereikend is, soms voorgestaan dat de volgens het recht van elk ontvangstland hoogste bescherming heeft te gelden, maar soms ook alleen maar een subsidiaire toepassing van het recht van de ontvangstlanden als oplossing naar voren geschoven.

16. Deze kwestie heeft lange tijd eerder in het theoretische vlak gelegen. Ze is echter in het middelpunt van de praktijk met betrekking tot de verwerving van de rechten komen te staan, nu de eerste omroepsatellieten in gebruik zijn genomen, waar er al in de nabije toekomst vele andere bij zullen komen, en nu per "medium power satellite" verspreide programma's rechtstreeks kunnen worden ontvangen.

17. Het nationale recht inzake auteursbescherming van de Lid-Staten kent in de regel de auteur, mét het uitzendingsrecht, de bevoegdheid toe zijn beschermd werk niet slechts via de ether maar ook per satelliet openbaar mee te delen. In Frankrijk[11] en Spanje[12] bevatten de wetten betreffende het auteursrecht uitdrukkelijke bepalingen inzake het zenden van beschermde werken naar een telecommunicatiesatelliet, in die zin dat een zelfstandig "droit d'injection" wordt toegekend; in Groot- Brittannië tenslotte wordt sinds de wijziging van de wet betreffende het auteursrecht in 1988 ook de uitzending van programmasignalen per telecommunicatiesatelliet,

---

11 Artikel 27, lid 3, juncto artikel 45, 3, van wet nr. 57-298 van 11.3.1957 betreffende de letterkundige en artistieke eigendom, zoals gewijzigd bij wet nr. 85-660 van 3.7.1985

12 Artikel 20, 2, onder c), juncto artikel 36, 2 van wet nr. 22/1987 van 11.11.1987 betreffende de intellectuele eigendom

indien de signalen "op rechtmatige wijze door het publiek kunnen worden ontvangen", als een uitzendactiviteit aangemerkt[13]. In de overige Lid-Staten blijft het er althans in beginsel bij dat slechts de uitzending per omroepsatelliet als een auteursrechtelijk relevante uitzendingshandeling wordt beschouwd, maar niet het zenden van de signalen naar een telecommunicatiesatelliet. Ook op nationaal vlak bestaat er betwisting over of het ervoor moet worden gehouden dat ten aanzien van uitzendingen per omroepsatelliet enkel het recht inzake auteursbescherming van het uitzendingsland, dan wel ook het recht inzake auteursbescherming van alle ontvangstlanden relevant is.

18. Om historische redenen is de internationale bescherming van verwante rechten door het Verdrag van Rome inzake de bescherming van het uitvoerende kustenaars, van producenten van fonogrammen en van omroeporganisaties van 1961 minder sterk tot ontwikkeling gekomen. Overigens zijn bij het Verdrag van Rome Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Ierland, Italië en Luxemburg partij, maar België, Griekenland, Nederland, Spanje en Portugal niet.

19. Volgens artikel 7, onder a), van het Verdrag van Rome is de uitvoerende kunstenaar slechts beschermd tegen de live-uitzending van zijn uitvoering. Is zijn uitvoering daarentegen met zijn toestemming op een geluidsdrager, een beelddrager of een beeld- en geluidsdrager opgenomen, dan is voor de uitzending daarvan niet zijn toestemming vereist. Wordt echter voor de uitzending gebruik gemaakt van een commerciële geluidsdrager, dan hebben volgens artikel 12 de uitvoerende kunstenaar of de producent van de geluidsdrager, of beiden, tenminste recht op een billijke vergoeding. Niet alleen geeft het Verdrag van Rome aldus de verdragsluitende Staten een keuzemogelijkheid, zij kunnen dit recht op vergoeding ook geheel of gedeeltelijk uitsluiten door een voorbehoud te formuleren (artikel 16, lid 1, onder a)).

---

13 Artikel 6, lid 1, onder a), en lid 2, van de Wet van 1988 betreffende het auteursrecht, tekeningen en modellen en octrooien ("... capable of being lawfully received by members of the public ...")

Zo sluiten Denemarken en Italië het recht op vergoeding in wezen alleen met betrekking tot uitzendingen zonder commercieel oogmerk uit[14], terwijl Luxemburg ten aanzien van artikel 12 een algemeen voorbehoud heeft geformuleerd[15]. Tenslotte zijn volgens artikel 13, onder a) en b), omroeporganisaties door het heruitzendingsrecht beschermd tegen de simultane overname van gedeelten van hun uitzendingen in primaire uitzendingen per satelliet, en door het recht tot vastlegging van hun uitzendingen tegen een uitgestelde overname.

20. Op nationaal vlak bestaan er evenwel grote verschillen wat de bescherming van verwante rechten betreft. Zo ontbreekt om te beginnen elke wetgeving ter zake in België, Griekenland en Nederland; wel liggen in België en Nederland thans wetsontwerpen daarover ter tafel. Soms ook heeft in deze Lid-Staten de rechtspraak tot op zekere hoogte bescherming verleend, zij het op een buiten het recht inzake auteursbescherming gelegen grondslag. Daar waar wetgeving inzake de bescherming van verwante rechten bestaat, kunnen uitvoerende kunstenaars overal de live-uitzending van hun uitvoeringen verbieden en komt hun dus in wezen hetzelfde recht toe als op grond van de door artikel 7, onder a), van het Verdrag van Rome geboden internationale bescherming[16]. Ook de in België en Nederland hangende wetsontwerpen willen de uitvoerende kunstenaar die bevoegdheid toekennen[17].

---

14 Vgl. Copyright 1965, 214 (Denemarken); Copyright 1975, 44 (Italië)

15 Vgl. Copyright 1976, 24

16 Artikel 45, lid 1, onder b), van wet nr. 158 betreffende het auteursrecht op werken van letterkunde en kunst (Denemarken); artikel 76, lid 1, van de wet betreffende het auteursrecht (Duitsland); artikel 18, lid 1, van wet nr. 85-660 (Frankrijk); artikel 182, lid 1, onder b), van de wet van 1988 betreffende het auteursrecht, tekeningen en modellen en octrooien (Groot-Brittannië); artikel 5 van de wet betreffende de bescherming van uitvoerende kunstenaars (Ierland); artikel 80, lid 1, van wet nr. 633 betreffende de bescherming van het auteursrecht en andere met de uitoefening daarvan verband houdende rechten (Italië); artikel 3, 1, onder a), van de wet betreffende de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van geluidsdragers en omroeporganisaties (Luxemburg); artikel 178, onder a), van het Wetboek betreffende het auteursrecht en verwante rechten (Portugal); artikel 102, 1, van wet nr. 22/1987 (Spanje)

17 Vgl. bij voorbeeld artikel 51, lid 1, van het wetsontwerp auteursrecht, Stukken Senaat, nr. 329-1 (1988) (België); artikel 2, 1, onder d), van het wetsontwerp naburige rechten, Tweede Kamer, 1988-1989, nr. 21 244 (Nederland)

De rechtspositie van uitvoerende kunstenaars en/of producenten van geluidsdragers ten aanzien van de uitzending van commerciële geluidsdragers verschilt echter naargelang van de Lid-Staat. Zo kennen op het ogenblik Luxemburg en Portugal uitvoerende kunstenaars noch producenten van geluidsdragers zelfstandige rechten toe met betrekking tot het gebruik van geluidsdragers voor uitzendingen. Groot-Brittannië en Ierland daarentegen ontzeggen slechts uitvoerende kunstenaars zelfstandige rechten met betrekking tot het gebruik van geluidsdragers voor uitzendingen, maar kennen producenten van geluidsdragers een eigen auteursrechtelijk verbodsrecht toe[18]. In Duitsland[19], Denemarken[20], Frankrijk[21], Italië[22] en Spanje[23] hebben dan weer zowel uitvoerende kunstenaars als producenten van geluidsdragers aanspraak op een deel van een extra vergoeding voor de uitzending van geluidsdragers. Het Belgische en het Nederlandse wetsontwerp voorzien tot nog toe in een gelijkaardige regeling[24]. Er bestaan daarbij niet onbelangrijke verschillen wat de concrete vorm van de rechtsverhouding en de wijze van verdeling tussen de verschillende rechthebbenden betreft. Omroeporganisaties tenslotte zijn in alle Lid-Staten waar wetgeving inzake de bescherming van verwante rechten

18 Artikel 16, lid 1, onder d), en artikel 20, onder b), van de wet van 1988 betreffende het auteursrecht, tekeningen en modellen en octrooien (Groot-Brittannië); artikel 17, lid 1, en lid 4, onder b) en c), juncto artikel 2, lid 3, van de wet van 1963 betreffende het auteursrecht (Ierland)

19 Artikel 76, lid 2, en artikel 86 van de wet betreffende het auteursrecht

20 Artikel 47 van wet nr. 158 betreffende het auteursrecht op werken van letterkunde en kunst

21 Artikel 22, leden 2 t.e.m. 5, van wet nr. 85-660

22 Artikel 73 en artikel 80, lid 2, van wet nr. 633 betreffende de bescherming van het auteursrecht en andere met de uitoefening daarvan verband houdende rechten

23 Artikel 103 en artikel 109, 1, van wet nr. 22/1987

24 Vgl. bij voorbeeld de artikelen 56 en 61 van het wetsontwerp auteursrecht, Stukken Senaat, nr. 329-1 (1988) (België); artikel 6 van het wetsontwerp naburige rechten, Tweede Kamer, 1988-1989, 21 244 (Nederland)

bestaat of waar omroeporganisaties auteursrechtelijke bescherming genieten, beschermt zowel tegen zowel tegen de vastlegging als de heruitzending van hun uitzending[25].

Doorgifte via de kabel

21. Volgens het internationale recht inzake auteursbescherming (artikel 11 bis, lid 1, 2, van de herziene Berner Conventie) vormt het in een kabelnet invoeren en aan de abonnees aanbieden van via de ether of per omroepsatelliet uitgezonden programmasignalen, ongeacht of dit op een later tijdstip dan wel simultaan en in ongewijzigde vorm geschiedt, op zich een uitzendingshandeling. Worden de programmasignalen van de primaire uitzending in andere landen dan dat waar die uitzending plaatsvindt in een kabelnet doorgegeven, dan is ten aanzien van de doorgifte in elk van deze landen het ten aanzien van zijn nationale grondgebied gegeven doorgifterecht relevant. Vereist is slechts dat de invoering in het kabelnet door een andere onderneming wordt verricht dan die welke de primaire uitzending verzorgt.

22. Soms wordt de opvatting verdedigd dat een bijkomend vereiste geldt, namelijk dat de doorgifte via de kabel in vergelijking met de primaire uitzending een "nieuw publiek" moet bereiken, zodat geen nieuwe toestemming van de auteur nodig zou zijn voor een doorgifte binnen het nationale verzorgingsgebied van de primair uitzendende omroeporganisatie, indien het een omroeporganisatie betreft die door omroepbijdragen wordt gefinancierd, noch zelfs voor een doorgifte binnen het gebied waarbinnen de primaire uitzending rechtstreeks kan worden ontvangen, indien deze wordt verzorgd door een omroeporganisatie die zich met inkomsten uit reclame bedruipt. Uit artikel 11 bis van de herziene Berner Conventie volgt dat de in lid 2 gegeven mogelijkheden tot beperking evenzeer gelden voor het in lid 1, 2,

25 Artikel 48, lid 1, van wet nr. 158 betreffende het auteursrecht op werken van letterkunde en kunst (Denemarken); artikel 87, lid 1, 1 en 2, van de wet betreffende het auteursrecht (Duitsland); artikel 27, lid 1, van wet nr. 85-660 (Frankrijk); artikel 16, lid 1, onder a) en d), juncto artikel 17, leden 1 en 4, alsook artikel 20, onder c), van de wet van 1988 betreffende het auteursrecht, tekeningen en modellen en octrooien (Groot- Brittannië); artikel 19, lid 1 en lid 5, onder a), b) en d), van de wet van 1963 betreffende het auteursrecht (Ierland); artikel 79 van wet nr. 633 betreffende de bescherming van het auteursrecht en andere met de uitoefening daarvan verband houdende rechten (Italië); artikel 10, onder a) en b), van de wet betreffende de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van geluidsdragers en omroeporganisaties (Luxemburg); artikel 187, onder a) en b), van het wetboek betreffende het auteursrecht en verwante rechten (Portugal); artikel 116, 1, onder a) en b), van wet nr. 22/1987 (Spanje)

vervatte heruitzendingsrecht als voor het in lid 1, 1, vervatte primaire uitzendingsrecht. Derhalve kan ook ten aanzien van eerstgenoemd recht detussenkomst van beheersmaatschappijen verplicht worden gesteld of een wettelijke licentie worden ingesteld.

23. Ook volgens het nationale recht inzake auteursbescherming van de Lid-Staten is de doorgifte via de kabel per draad in beginsel aan de auteur voorbehouden[26]. In Denemarken geldt een beperking in die zin dat de doorgifte van via de ether of per omroepsatelliet uitgezonden binnen- en buitenlandse programma's (niet echter de doorgifte van per telecommunicatiesatelliet uitgezonden programma's) aan een wettelijke licentie is onderworpen[27]. In de Britse[28] - en evenzo in de Ierse[29] - wet tenslotte is het uitgangspunt dat de doorgifte via de kabel van programma's die de kabelmaatschappijen op grond van het mediarecht verplicht zijn door te geven, en de doorgifte van programma's binnen het ontvangstgebied waarvoor ze zijn bestemd, tot de primaire uitzending worden gerekend, zodat daarvoor geen afzonderlijke toestemming van de rechthebbenden is vereist - tenzij dan van de aanbieders van satellietprogramma's.

24. Daarentegen speelt in het internationale recht het Verdrag van Rome geen rol bij de doorgifte via de kabel van primair uitgezonden programmasignalen. Dit verdrag biedt slechts bescherming tegen de draadloze heruitzending, niet echter tegen de heruitzending per draad (artikel 3,

---

26 Vgl. artikel 15, lid 2, 2, en artikel 20 van de wet betreffende het auteursrecht (Duitsland); artikel 27 van wet nr. 57-298, zoals gewijzigd bij wet nr 85-660 (Frankrijk); artikel 16, lid 1, onder d), en artikel 20 junctis de artikelen 7 en 178 van de wet van 1988 betreffende het auteursrecht, tekeningen en modellen en octrooien (Groot-Brittannië); artikel 8, lid 6, onder e), artikel 9, lid 7, onder d), en artikel 18, lid 4, onder d), juncto artikel 2, lid 3, van de wet van 1963 betreffende het auteursrecht (Ierland); artikel 16 van wet nr. 633 betreffende de bescherming van het auteursrecht en andere met de uitoefening daarvan verband houdende rechten (Italië); artikel 23, I, 2, van de wet 29.3.1972 betreffende het auteursrecht (Luxemburg); artikel 68, lid 2, onder e), juncto artikel 153, lid 3, van het wetboek betreffende het auteursrecht en verwante rechten (Portugal); artikel 17 juncto artikel 20, lid 2, onder e), van wet nr. 22/1987 (Spanje).

27 Artikel 22, onder a), alsook artikel 45, lid 2 (gedwongen licentie met betrekking tot het heruitzendingsrecht van omroeporganisaties) van wet nr. 158 betreffende het auteursrecht op werken van letterkunde en kunst, alsook artikel 11, onder a), van wet nr. 157 betreffende het recht op fotografische beelden

28 Artikel 73 van de wet van 1988 betreffende het auteursrecht, tekeningen en modellen en octrooien

29 Artikel 52, leden 3 en 4, van de wet van 1963 betreffende het auteursrecht

onder f) en g)). Zelfs indien de doorgifte via de kabel als een "openbare weergave" in de zin van het Verdrag van Rome kon worden beschouwd, dan nog zou ten aanzien van de simultane en ongewijzigde doorgifte via de kabel - de enige vorm van doorgifte waarop het onderhavige voorstel voor een richtlijn betrekking heeft - geen enkele door dit verdrag gegeven bevoegdheid relevant zijn; immers, artikel 7, lid 1, onder a), beschermt de uitvoerende kunstenaar niet wanneer voor de openbare weergave een reeds uitgezonden uitvoering wordt gebruikt, de in artikel 12 vervatte vergoedingsplicht voor het gebruik van geluidsdragers geldt slechts voor zover de geluidsdrager "op rechtstreekse wijze" voor een uitzending wordt gebruikt, en omroeporganisaties zijn enkel tegen de draadloze heruitzending van hun uitzendingen beschermd (artikel 13, onder a), juncto artikel 3, onder g)).

25. Omroeporganisaties genieten evenwel ook bescherming tegen de doorgifte per draad van hun uitzendingen op grond van artikel 1, 1, onder b), van de Europese Overeenkomst ter bescherming van televisie-uitzendingen van 1960, waarbij onder meer België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië en Spanje partij zijn. Groot-Brittannië heeft echter een voorbehoud, strekkende tot algemene uitsluiting van deze bescherming, geformuleerd. België heeft de bescherming slechts voor Belgische omroeporganisaties uitgesloten en ze terzelfder tijd voor buitenlandse omroeporganisaties tot 50% van de wekelijkse zendtijd beperkt.

26. Dan weer nauwelijks van belang in dit verband is het Verdrag inzake de verspreiding van programmadragende signalen overgebracht door satellieten van 1974, waarbij van de Lid-Staten overigens alleen Duitsland en Italië partij zijn. Dit verdrag beschermt slechts programmadragende signalen die niet voor het publiek zijn bestemd, tegen ongeoorloofd "aftappen" en verleent dus in wezen enkel bescherming tegen de overname zonder toestemming van signalen die per satelliet van een bepaald punt naar een ander punt worden gezonden. Uitzendingen per satelliet die voor rechtstreekse ontvangst door het publiek zijn bestemd, zijn daarentegen door artikel 3 uitdrukkelijk van de door het verdrag geboden bescherming uitgesloten.

27. De nationale wetten van de Lid-Staten betreffende het auteursrecht c.q. verwante rechten verlenen hier echter niet zelden een bescherming die boven het door het internationale recht verzekerde minimumniveau uitgaat. Zo zijn in tal van Lid-Staten, waaronder Duitsland[30], Frankrijk[31], Groot-Brittannië[32] en Spanje[33], met name omroeporganisaties niet slechts tegen de draadloze doorgifte maar in beginsel ook tegen de doorgifte per draad van hun uitzendingen beschermd. Met betrekking tot de verwante rechten van uitvoerende kunstenaars bestaan er grotere verschillen. In een reeks Lid-Staten, waaronder Duitsland[34], Frankrijk[35] en Spanje[36], omvat hun recht ook het recht toestemming te verlenen voor de doorgifte van hun prestatie - waarbij ten dele een vermoeden bestaat dat deze toestemming ligt besloten in de toestemming tot uitzending van hun prestatie c.q. de toestemming tot vastlegging van hun prestatie op een beelddrager of een beeld- en geluidsdrager -, terwijl in andere landen, bij voorbeeld sinds kort in Groot-Brittannië[37], uitdrukkelijk is bepaald dat de heruitzending vrij is. Wordt voor de primaire uitzending een commerciële geluidsdrager gebruikt, dan kent het recht van de Lid-Staten - boven de minimumbescherming van het Verdrag van Rome uit - de uitvoerende kunstenaar

---

30 Artikel 87, lid 1, 1, juncto artikel 20 van de wet betreffende het auteursrecht
31 Artikel 27, lid 1, van wet nr. 85-660 juncto artikel 27 van wet nr. 57-298 zoals gewijzigd bij wet nr. 85-660
32 Artikel 16, lid 1, onder d), en artikel 20, onder c), van de wet van 1988 betreffende het auteursrecht, tekeningen en modellen en octrooien
33 Artikel 116, 1, onder a), van wet nr. 22/1987
34 Vgl. artikel 76 van de wet betreffende het auteursrecht
35 Artikel 18, lid 1, van wet nr. 85-660
36 Artikel 101, 1, van wet nr. 22/1987
37 Vgl. de artikelen 182 en 183 van de wet van 1988 betreffende het auteursrecht, tekeningen en modellen en octrooien

en/of de producent van de geluidsdrager vaak ook met betrekking tot de doorgifte van deze primaire uitzending een recht op vergoeding toe[38]; in Groot-Brittannië en Ierland wordt zelfs een eigen verbodsrecht toegekend[39].

II. NOODZAAK VAN ACTIE OP COMMUNAUTAIR NIVEAU

28. Op beide terreinen, zowel wat satellietuitzendingen als wat de doorgifte via de kabel betreft, heeft het recht inzake auteursbescherming niet in alle opzichten gelijke tred kunnen houden met de ontwikkeling van de technische mogelijkheden en de economische omstandigheden op het gebied van de grensoverschrijdende verspreiding van programma's. Zo is er bij de huidige stand van het internationale recht maar vooral het nationale recht van de Lid- Staten niet alleen ten dele sprake van een aanzienlijk gebrek aan rechtszekerheid, maar ook van leemten in de bescherming die nadelig zijn voor de beoogde bevordering van de creatieve arbeid. Bovendien lopen de rechthebbenden het gevaar dat zij door individuele houders van uitsluitende rechten in de exploitatie van hun in een programma opgenomen werken worden gehinderd.

29. Uit auteursrechtelijk oogpunt moet onderscheid worden gemaakt tussen de primaire uitzending enerzijds en de simultane en integrale doorgifte van uitzendingen anderzijds. Bij een primaire uitzending, waartoe ook de verspreiding per satelliet van een oorspronkelijk programma moet worden gerekend, beslist de omroeporganisatie over de inhoud van het programma. Zij zal slechts die werken en beschermde prestaties in haar programma opnemen, waarvoor zij vooraf de gebruiksrechten heeft verworven.

---

38 Vgl. bij voorbeeld artikel 76, lid 2, en artikel 86 juncto artikel 20 van de wet betreffende het auteursrecht (Duitsland); artikel 103 juncto artikel 20, 2, onder d) en e), van wet nr. 22/1987 (Spanje)

39 Artikel 16, lid 1, onder d), en artikel 20, onder b), van de wet van 1988 betreffende het auteursrecht, tekeningen en modellen en octrooien (Groot-Brittannië); artikel 17, lid 1 en lid 4, onder b) en c), juncto artikel 2, lid 3, van de wet van 1963 betreffende het auteursrecht (Ierland)

Bij de doorgifte via de kabel daarentegen kan de kabelmaatschappij een programma niet samenstellen volgens de portefeuille van rechten die zij vooraf heeft verworven. Haar keuzemogelijkheid is beperkt: zij kan ofwel de primaire uitzending in haar geheel doorgeven, ofwel ze niet doorgeven.

Satellietomroep

30. Vooreerst lijkt het op het gebied van de verspreiding van programma's per satelliet noch uit het gezichtspunt van de rechthebbenden noch uit dat van de programma-aanbieders of de kijkers nog langer gerechtvaardigd een als uitzendactiviteit te kwalificeren handeling aan de werking van het recht inzake auteursbescherming te onttrekken, alleen maar omdat daarbij gebruik wordt gemaakt van een technisch middel dat oorspronkelijk volgens het telecommunicatierecht voor de individuele, niet-openbare communicatie was gereserveerd. Uit auteursrechtelijk oogpunt is veeleer alleen beslissend dat het gebruik van beschermde werken en prestaties een openbare mededeling vormt.

31. Bijgevolg is het rechtens onzeker of bij de verspreiding van een programma per satelliet enkel ten aanzien van het uitzendingsland dan wel tegelijk ook ten aanzien van alle ontvangstlanden de rechten moeten worden verworven. Dit geldt ook voor de overgrote meerderheid van de programma's die reeds op het ogenblik in de Gemeenschap per telecommunicatiesatelliet worden verspreid.

32. Gelet op het belang dat de rechthebbenden hebben bij de exploitatie van hun beschermde werken en andere beschermde objecten, kan dit gebrek aan rechtszekerheid alleen in die zin op een economisch zinvolle wijze worden opgeheven, dat enkel ten aanzien van het - in elk concreet geval nader te bepalen - uitzendingsland de uitzendingrechten moeten worden verworven.

33. Zou namelijk een programma-aanbieder de rechten in alle ontvangstlanden moeten verwerven, dan zou eerst en vooral moeten worden uitgemaakt in welke landen de programmasignalen rechtstreeks kunnen worden ontvangen. Het bedekkingsgebied kan niet zo nauwkeurig worden bepaald dat precies kan worden vastgesteld welke de verschillende ontvangstlanden zijn. Zo is het mogelijk dat een uitzending per satelliet op het grondgebied van

de Gemeenschap is gericht, maar bijvoorbeeld ook in landen in Oost-Europa en in delen van Scandinavië kan worden ontvangen - zij het met behulp van duurdere antennes. Weliswaar maakt de nieuwere satelliettechniek een steeds nauwkeuriger bepaling van het bedekkingsgebied mogelijk, maar dan nog blijven de randen flou. In een overgangszone zijn, om de signalen te kunnen opvangen, alleen maar voortdurend grotere en krachtigere antennes nodig. Onder die omstandigheden kan niet met voldoende zekerheid worden beoordeeld tot welk punt nog van een mogelijkheid tot rechtstreekse ontvangst door het publiek kan worden gesproken, en van welk punt af niet meer. Tenslotte zou het mislukken van de onderhandelingen met slechts één enkele rechthebbende in een van de Lid-Staten tot gevolg hebben dat het programma in het geheel niet per satelliet kan worden verspreid. Daarmee zou noch het belang dat de auteurs hebben bij de exploitatie van hun werken, noch het algemene belang zijn gediend.

34. De voorgestelde richtlijn sluit niet de mogelijkheid uit een programma-aanbieder op basis van exclusiviteit en/of met een beperking naar taalversie toestemming tot verspreiding per satelliet van beschermde werken, inzonderheid films, te verlenen. Uit het oogpunt van het verbintenissenrecht zullen dergelijke beperkte toestemmingen in dezelfde mate kunnen worden verleend als waarin dit tot dusver het geval was.

35. Wordt ervan uitgegaan dat enkel het recht van het uitzendingsland relevant is, dan is het evenwel absoluut noodzakelijk dat de auteursrechten en verwante rechten van uitvoerende kunstenaars, producenten van geluidsdragers en omroeporganisaties door middel van een minimale onderlinge aanpassing van de nationale voorschriften op passende wijze worden beschermd. Ontbreekt namelijk in een Lid-Staat bescherming tegen de uitzending per satelliet van beschermde werken, dan zouden die werken vanuit deze Lid- Staat in de gehele Gemeenschap per satelliet kunnen worden verspreid, zonder dat daartoe de toestemming van de rechthebbenden is vereist en zonder dat een vergoeding moet worden betaald; daardoor zou de bescherming die het nationale recht van andere Lid-Staten in dit verband biedt, worden uitgehold. In het geval dat het recht van het uitzendingsland weliswaar in beginsel bescherming verleent, maar de primaire uitzending per satelliet aan een wettelijke licentie onderwerpt, worden de rechthebbenden

ten aanzien van het gehele bedekkingsgebied van hun recht om over de wijze van exploitatie van hun werken te beslissen beroofd en ontvangen zij slechts de in het uitzendingsland door de bevoegde autoriteiten vastgestelde vergoeding. Hetzelfde geldt voor de houders van verwante rechten; er bestaat hier echter op het ogenblik een veel groter verschil in beschermingsniveau tussen de Lid-Staten dan op het gebied van onder het auteursrecht vallende werken, omdat een reeks Lid-Staten nog steeds geen verwante rechten kent.

36. Om deze reden wordt in het voorstel voor een richtlijn de instelling van een wettelijke licentie voor uitzendingen per satelliet uitgesloten. Indien op de datum waarop volgens het voorstel de richtlijn van kracht moet worden, de wetgeving van een Lid-Staat voorziet in de mogelijkheid om contracten tussen een erkende organisatie van rechthebbenden en een omroeporganisatie algemeen verbindend te verklaren, kan deze wettelijke mogelijkheid onder bepaalde voorwaarden behouden blijven.

Op het gebied van de verwante rechten beperkt de voorgestelde richtlijn zich daarentegen uitdrukkelijk tot een onderlinge aanpassing met het oog op een minimale bescherming; het wordt aan de Lid-Staten overgelaten of zij verdergaande voorschriften ter bescherming van verwante rechten vaststellen.

Doorgifte via de kabel

37. Deze richtlijn regelt uitsluitend de doorgifte via de kabel van programma's uit een andere Lid-Staat. Met betrekking tot de doorgifte via de kabel van op het grondgebied van een Lid-Staat uitgezonden programma's in diezelfde Lid-Staat bestaat er naar het oordeel van de Commissie voor het ogenblik geen behoefte aan maatregelen. De reden hiervoor is dat een dergelijke zuiver nationale aangelegenheid in de regel geen invloed heeft op de totstandbrenging van de eengemaakte Europese ruimte.

38. Ingevolge de afhankelijkheid van de primaire uitzending kunnen, anders dan bij een dergelijke uitzending, de noodzakelijke rechten voor de simultane en ongewijzigde doorgifte via de kabel moeilijk op individuele basis worden verworven. Nu reeds geschiedt althans in België, Duitsland en Nederland de verwerving van deze rechten op basis van zogenoemde algemene contracten, waarbij naast de kabelmaatschappijen voor zover mogelijk ook alle groepen van rechthebbenden partij zijn.

In Frankrijk hebben de beheersmaatschappijen, de vertegenwoordigers van de houders van filmrechten en enkele omroeporganisaties telkens afzonderlijke contracten met individuele kabelmaatschappijen gesloten. In Denemarken is daarentegen geen sprake van een contractuele verwerving van de rechten op de doorgifte via de kabel, omdat het nationale recht daar in dit verband een wettelijke licentie heeft ingesteld.

39. Dank zij deze praktijk met betrekking tot de verwerving van de rechten, waarbij gebruik wordt gemaakt van collectieve en - in de meeste gevallen - algemene contracten, is voor vele van de problemen die zich aanvankelijk in verband met de verwerving van de rechten op de simultane en ongewijzigde doorgifte in kabelnetten van via de ether uitgezonden programma's voordeden, een oplossing gevonden. Toch blijven er in wezen nog twee problemen over die zowel de doorgifte van nationale programma's als de grensoverschrijdende doorgifte van programma's uit andere Lid-Staten in gevaar kunnen brengen.

40. Bij de algemene contracten is de basisidee dat de contractspartijen houder van alle rechten moeten zijn, zodat geen omstandige bewijsvoering is vereist. Maar dan nog kunnen de kabelmaatschappijen er nooit zeker van zijn dat outsiders niet toch individueel hun verbodsrecht zullen doen gelden (het zogenoemde outsiderprobleem). De rechthebbenden die partij zijn bij het contract, verbinden zich er weliswaar toe de kabelmaatschappijen te vrijwaren tegen vorderingen van derden wier rechten tot de door hen waargenomen of vertegenwoordigde categorie van rechten behoren, maar een dergelijke vrijwaring geeft de kabelmaatschappijen geen volkomen zekerheid. De vrijwaringsclausule is aan een maximum gebonden, namelijk het bedrag waarop de outsider op grond van het contract bij de verdeling van de totale vergoeding aanspraak zou hebben kunnen maken, indien hij bij de sluiting van het contract vertegenwoordigd was geweest. Het valt te betwijfelen of dit in alle gevallen voldoende is om de schadevergoeding die een kabelmaatschappij moet betalen en de kosten die zij moet dragen wanneer het tot een rechtszaak komt, te dekken. Bovendien biedt de vrijwaring slechts bescherming tegen de gevolgen van eventuele vorderingen tot schadevergoeding, maar niet tegen vorderingen tot beëindiging van inbreuken noch tegen mogelijke strafrechterlijke sancties. Hierbij komt nog dat de kabelmaatschappij in het geheel niet is beschermd tegen vorderingen van rechthebbenden wier rechten behoren tot een categorie die bij de sluiting van het algemene contract door geen van de betrokken groepen van rechthebbenden werd vertegenwoordigd.

41. Voorts bestaat het gevaar dat, wanneer opnieuw wordt onderhandeld, de betrokken partijen het niet tijdig eens kunnen worden over een aanpassing c.q. verlenging van het bestaande contract. Soms heeft dit te maken met meningsverschillen over de hoogte en de samenstelling van de vergoeding, de laatste tijd soms ook met de wijze van opneming in het contract van de nieuwe per satelliet verspreide programma's. Zo heeft men tot nog toe in België en Nederland slechts overeenstemming kunnen bereiken over een voorlopige verlenging van de oorspronkelijke overeenkomst met een respectievelijk twee jaar. Met name stuiten de aanbieders van nieuwe via de ether verspreide programma's soms op moeilijkheden van de zijde van de tot dusver bij de multilaterale contracten betrokken partijen, wanneer zij tot die contracten willen toetreden.

42. Het voorstel voor een richtlijn tracht hier op tweeërlei wijze iets aan te doen. Enerzijds zal degene die zijn recht om de grensoverschrijdende doorgifte via de kabel van een uitzending toe te staan of te verbieden wil uitoefenen, ertoe worden verplicht dit via een beheersmaatschappij te doen. Een uitzondering zal gelden voor die - eigen of overgedragen - rechten welke omroeporganisaties met betrekking tot hun uitzendingen uitoefenen. Anderzijds moeten de moeilijkheden die zich bij het sluiten van contracten over de verlening van de rechten op de grensoverschrijdende doorgifte via de kabel voordoen, door tussenkomst van onafhankelijke bemiddelaars en door middel van maatregelen die de betrokkenen moeten verhinderen misbruik van hun onderhandelingspositie te maken, zoveel mogelijk worden gemitigeerd, zonder dat daardoor het uitsluitende karakter van de rechten op de doorgifte via de kabel mag worden aangetast. Tenslotte wil het voorstel voor een richtlijn bereiken dat de noodzakelijke rechten voor de doorgifte via de kabel in elke Lid- Staat voor zover mogelijk worden overgedragen bij wege van een algemeen contract waarbij alle kabelmaatschappijen partij zouden moeten zijn.

Samenvatting

43. Samenvattend kan worden gesteld dat met de voorgestelde richtlijn wordt beoogd op het gebied van de satellietomroep en de doorgifte via de kabel de nadelige gevolgen van een ten aanzien van de grensoverschrijdende verspreiding van programma's soms ontoereikende bescherming te voorkomen en aldus, volledig in de lijn van de overige initiatieven op het stuk van de harmonisatie, de juridische en economische basis te leggen voor verdere creatieve arbeid op het bij uitstek beschermenswaardige terrein van de Europese cultuur. Zoals laatst nog in het voorstel voor een richtlijn betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde, met het auteursrecht verwante rechten[40] is beklemtoond, is het niet slechts noodzakelijk de verscheidenheid van de Europese cultuur te beschermen, maar moet tot bewaring van haar eigenheid die bescherming van hoog niveau zijn.

C. HARMONISATIECONCEPT

44. Zoals ook bij de overige doelstellingen betreffende harmonisatie op het gebied van het recht inzake auteursbescherming het geval is, wordt met dit voorstel voor een richtlijn geen algehele harmonisatie van het auteursrecht en de verwante rechten beoogd, maar slechts een harmonisatie op die terreinen welke op het ogenblik van bijzonder belang zijn. In het onderhavige geval is dit de totstandbrenging van een Europese audiovisuele ruimte, zoals ze reeds ten dele, doch onder voorbehoud van met name auteursrechtelijke regelingen, door de richtlijn "televisie zonder grenzen" van 3 oktober 1989[41] is geconcretiseerd. Bijgevolg strekt het voorstel voor een richtlijn slechts tot harmonisatie, in zoverre de noodzaak van een initiatief op communautair niveau dit absoluut noodzakelijk maakt.

---

40 COM(90) 586 def. - SYN 319 van 24.1.1991
41 Richtlijn van de Raad van 3 oktober 1989, PB L 298 van 17.10.1989

45. Nationale auteursrechtelijke concepten van de Lid-Staten worden derhalve door dit voorstel voor een richtlijn zo veel mogelijk onverlet gelaten. Slechts daar waar het doel van de voorgestelde richtlijn zulks vereist, moeten de Lid-Staten ertoe worden verplicht geharmoniseerde regelingen vast te stellen. Overigens maakt een aantal van de hier voorgestelde regelingen betreffende met name de bescherming van prestaties in verschillende Lid-Staten reeds deel uit van de nationale wetgeving inzake de bescherming van het auteursrecht en de verwante rechten. In wezen gaat het erom een einde te maken aan het bestaan in de Gemeenschap van gebieden waar geen bescherming geldt, en ervoor te zorgen dat in de toekomst geen dergelijke gebieden kunnen ontstaan.

46. Zo moet op het terrein van de verspreiding van programma's per satelliet met name aan de Lid-Staten worden overgelaten op welke wijze zij het verplicht toe te kennen uitzendingsrecht in hun nationaal stelsel van exploitatierechten inpassen. Wat betreft de verplichting tot bescherming van objecten die het voorwerp van verwante rechten vormen, schrijft het onderhavige voorstel slechts een als onontbeerlijk te beschouwen minimale bescherming voor. Het blijft zaak van de Lid-Staten of zij verdergaande beschermende voorschriften vaststellen. Het voorstel laat ook de nationale regelingen betreffende de vergoeding voor geluidsdragers, met inbegrip van de verdeling van die vergoeding tussen producenten van geluidsdragers en uitvoerende kunstenaars, onverlet. Aldus verwijst de voorgestelde richtlijn in materieel opzicht grotendeels naar het Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, van producenten van fonogrammen en van omroeporganisaties als de tot dusver volledigste beschermingsnorm op internationaal niveau, die bovendien door een groot aantal Lid-Staten is aanvaard. De voorgestelde richtlijn overstijgt evenwel reeds ten dele het beschermingsniveau van het Verdrag van Rome, in het bijzonder waar ze de daarin vervatte mogelijkheden tot voorbehoud uitsluit. Voorts belet de omschrijving van de voor de doelstellingen van de voorgestelde richtlijn noodzakelijke minimumbescherming niet dat op het gebied van de verwante rechten uit andere oogpunten van harmonisatie eventueel in het algemeen voor de gehele Gemeenschap een hogere beschermingsnorm wordt gesteld.

47. Bovendien wordt in het voorstel voor een richtlijn in grote mate rekening gehouden met in bepaalde Lid-Staten bestaande bijzondere regelingen, zoals de mogelijkheid tot algemeen-verbindendverklaring van eerder gesloten collectieve contracten op het gebied van de verspreiding van programma's per satelliet of wettelijke licenties op het gebied van de doorgifte via de kabel. Tenslotte laat het onderhavige voorstel voor een richtlijn de voorschriften van de Lid-Staten betreffende de activiteit van de beheersmaatschappijen onverlet.

48. Tenslotte grijpt het voorstel voor een richtlijn niet in in bestaande contracten betreffende de exploitatie van onder het auteursrecht vallende werken en andere beschermde objecten, in zoverre dit niet absoluut noodzakelijk is ter bereiking van het beoogde doel. Hetzelfde geldt voor de praktijk inzake de contractuele verwerving van de noodzakelijke rechten voor de doorgifte via de kabel, in zoverre die praktijk is ingeburgerd en op bevredigende wijze functioneert. Daarom zal de richtlijn ook niet in de weg staan aan wijzigingen in de toekomst die aansluiten bij de economische omstandigheden.

49. Het onderhavige voorstel laat harmonisatievoorstellen op andere terreinen van het recht inzake auteursbescherming onverlet. Dit geldt met name voor het voorstel voor een richtlijn van de Raad betreffende het verhuurrecht, het uitleenrecht en bepaalde, met het auteursrecht verwante rechten, alsook voor het voorstel voor een beschikking betreffende de toetreding van de Lid-Staten tot de Berner Conventie voor de bescherming van rechten van letterkunde en kunst, zoals herzien te Parijs op 24 juli 1971, en tot het Internationaal Verdrag van Rome van 26 oktober 1961 inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties.

50. Het voorstel voor een beschikking van de Raad betreffende de toetreding tot de Berner Conventie en het Verdrag van Rome moet voor een "gemeenschappelijke basis" voor de bescherming van auteursrechten en verwante rechten zorgen. Met het onderhavige voorstel wordt beoogd een gemeenschappelijke bescherming van uitzendingen per satelliet in te voeren, ten einde te voorkomen dat zones met een laag beschermingsniveau kunnen worden gecreëerd met het doel ondernemingen aan te trekken die satellietuitzendingen verzorgen.

Het voorstel voor een richtlijn betreffende het verhuur- en uitleenrecht strekt ertoe in de gehele Gemeenschap op uniforme wijze een hoog beschermingsniveau voor verwante rechten tot stand te brengen. Elk der drie voorstellen moet in het kader van de algemene strategie van de Commissie op het gebied van het auteursrecht, zoals in het werkprogramma van de Commissie neergelegd, als een op zichzelf staand samenstel van regels worden gezien, waarin zich telkens een ander uitgangspunt voor een harmonisatie weerspiegelt. Dit heeft het gevolg dat zich in het stadium van het voorstel bepaalde overlappingen voordoen, die naargelang van de vorderingen bij de aanneming van de verschillende voorstellen op een later tijdstip zullen moeten worden weggewerkt.

D. RECHTSGRONDSLAG

51. Volgens artikel 2 van het EEG-Verdrag heeft de Gemeenschap tot taak de harmonische ontwikkeling van het economische beleid en nauwere betrekkingen tussen de Staten van de Gemeenschap te bevorderen. Het EEG-Verdrag bepaalt dat, om deze doelstellingen te bereiken, een gemeenschappelijke interne markt moet worden ingesteld en de wetgevingen van de Lid-Staten nader tot elkaar moeten worden gebracht.

52. Wat de audiovisuele sector betreft, is met de richtlijn "televisie zonder grenzen"[42] een eerste stap gezet op de weg naar de totstandbrenging van een Europese audiovisuele ruimte.

53. In haar mededeling aan de Raad en het Parlement inzake het audiovisuele beleid[43] heeft de Commissie gesteld dat het door de richtlijn totstandgebrachte juridische kader nog moet worden aangevuld op het punt van het auteursrecht. Wordt deze kwestie niet in communautair verband aangepakt, aldus de Commissie, dan zullen het bestaan van rechtsstelsels waarvan de werkingssfeer samenvalt met het nationale territorium, en het gebrek aan rechtszekerheid dat het gevolg is van de divergenties tussen de in de verschillende Lid-Staten gehanteerde beschermingssystemen, investeringen ter bevordering van creatieve arbeid ontmoedigen, de mogelijkheden tot exploitatie van de werken beperken en naargelang van het

---

42 T.a.P.

43 COM(90)78 def. van 28.2.1990

recht dat wordt toegepast, sommige betrokkenen eenzijdig bevoordelen of benadelen. Voorts heeft de Commissie erop gewezen dat alle betrokkenen er een gemeenschappelijk belang bij hebben dat voor de auteursrechtelijke vraagstukken in de eengemaakte audiovisuele ruimte communautaire oplossingen worden gevonden.

54. Met het onderhavige voorstel voor een richtlijn wordt beoogd het voor omroeporganisaties, uitvoerende kunstenaars, producenten van geluidsdragers en kabelmaatschappijen gemakkelijker te maken binnen een eengemaakte audiovisuele ruimte te functioneren.

55. Volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie moet de uitzending van omroepprogramma's evenals de doorgifte van dergelijke uitzendingen als een dienstverrichting en niet als een goed worden beschouwd. Daarbij doet het niet ter zake of de uitzending via de ether (Sacchi)[44], via de kabel (Debauve)[45] of per satelliet plaatsvindt. Het technische middel is voor de definitie van dienstverrichting niet van belang. De exploitatie van rechten door auteurs of personen die aanspraak kunnen maken op bescherming van hun prestaties, vormt eveneens een dienstverrichting.

56. De activiteit van een aanbieder van satellietprogramma's bestaat hoofdzakelijk in het uitzenden van radio- en televisieprogramma's per satelliet. De verwerving van de daartoe noodzakelijke uitzendingsrechten is in de verschillende Lid-Staten op zeer uiteenlopende wijze en ten dele zelfs in het geheel niet geregeld. Slechts weinig nationale wetten kennen de auteur uitdrukkelijk een recht op de uitzending per satelliet toe. In andere nationale wetten moet worden nagegaan of in het algemene uitzendingsrecht van de auteur ook een - eventueel daaruit los te maken - recht op de uitzending per satelliet besloten ligt. Bovendien is in de meeste nationale rechtsstelsels onduidelijk welke auteursrechten ten aanzien van een uitzending per satelliet relevant zijn. De huidige rechtssituatie heeft tot gevolg dat de verwerving van de rechten op een programma dat per satelliet zal worden uitgezonden, te lijden heeft onder een groot gebrek aan rechtszekerheid, hetgeen het realiseren van satellietuitzendingen bemoeilijkt, zoniet onmogelijk maakt.

---

44 Zaak 155/73, Jurispr. 1974, blz. 409

45 Zaak 52/79, Jurispr. 1980, blz. 833

57. Bovendien hindert het bestaande gebrek aan rechtszekerheid de rechthebbenden (auteurs, kunstenaars, producenten van geluidsdragers en ook omroeporganisaties zelf) in hun activiteit, omdat het hun daardoor lastig wordt gemaakt hun rechten door middel van uitzendingen per satelliet te gelde te maken.

58. Het voorstel voor een richtlijn beoogt een coördinatie van de nationale auteursrechtelijke voorschriften op dit gebied, waardoor deze onzekerheden met betrekking tot de verwerving van de rechten voor de uitzending van satellietprogramma's moeten worden weggenomen.

59. Voorts strekt het voorstel voor een richtlijn ertoe de voorschriften betreffende de verwante rechten van uitvoerende kunstenaars, omroeporganisaties en producenten van geluidsdragers te coördineren. Verwante rechten behoren evenals de overige auteursrechtelijke voorschriften betreffende het uitzendingsrecht tot het juridische kader van een eengemaakte Europese audiovisuele ruimte.

60. Kunstenaars c.q. omroeporganisaties en producenten van geluidsdragers zijn niet in alle Lid-Staten tegen het gebruik van hun prestaties voor uitzendingen beschermd. Zou de coördinatie zich niet tot deze voorschriften uitstrekken, dan zouden ondernemingen die satellietuitzendingen verzorgen, zich in die Lid-Staat kunnen vestigen waar het beschermingsniveau ten aanzien van verwante rechten het laagst is.

61. Gelet op de bestaande divergenties, zou het denkbaar zijn dat het Hof van Justitie door overeenkomstige toepassing van zijn Coditel-rechtspraak[46] tot de conclusie komt dat de voorwaarden voor een eengemaakte audiovisuele ruimte - nog - niet voorhanden zijn.

62. Het tweede stel regels in het voorstel voor een richtlijn heeft betrekking op de doorgifte van omroepuitzendingen via de kabel. De verwerving van de

---

46 Zaak 62/79, Jurispr. 1980, blz. 881,903

noodzakelijke rechten voor de doorgifte van uitzendingen via de kabel vormt een wezenlijk bestanddeel van de activiteit van kabelmaatschappijen, aangezien een kabelmaatschappij een programma slechts kan doorgeven, indien zij over de betrokken uitzendingsrechten beschikt. Ten einde het de kabelmaatschappijen mogelijk te maken alle doorgifterechten te verwerven, moet de tussenkomst van beheersmaatschappijen verplicht worden gesteld. Aldus kan de doorgifte van een volledig programmablok niet door de weigering van één enkele rechthebbende (wiens recht slechts op één onderdeel van het programma betrekking heeft) worden verhinderd. Daarmee wordt er enerzijds voor gezorgd dat de kabelmaatschappij het volledige programma kan doorgeven, en anderzijds dat het die rechthebbenden welke in een doorgifte in het kabelnet zijn geïnteresseerd, niet wordt belet hun rechten op deze wijze te doen renderen.

63. Voorts wordt de - noodzakelijkerwijze contractuele - verwerving van de doorgifterechten hierdoor vergemakkelijkt dat, wanneer rechthebbenden en kabelmaatschappij het niet eens kunnen worden, een beroep kan worden gedaan op een bemiddelingsinstantie. Tenslotte moet een verbod om misbruik te maken van zijn onderhandelingspositie, de betrokkenen ertoe bewegen een grotere bereidheid tot negotiëren aan de dag te leggen.

64. Het voorstel voor een richtlijn strekt er bijgevolg toe de werkzaamheden van ondernemingen die satellietuitzendingen verzorgen, van kabelmaatschappijen alsook van auteurs, uitvoerende kunstenaars en producenten van geluidsdragers te vergemakkelijken. Artikel 57, lid 2, van het EEG-Verdrag voorziet in dit verband in een coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Staten.

65. De Commissie heeft bij het uitwerken van dit voorstel voor een richtlijn rekening gehouden met het bepaalde in artikel 8 c van het EEG-Verdrag en is daarbij tot de conclusie gekomen dat in het huidige stadium geen bijzondere bepalingen of afwijkingen passend of gerechtvaardigd zijn.

TWEEDE DEEL : COMMENTAAR BIJ DE ARTIKELEN

HOOFDSTUK I : DEFINITIES

ARTIKEL 1

Definities

1. Doel van deze bepaling is de begrippen te definiëren die in de context van de volgende bepalingen worden gehanteerd.

2. Gelet op de technische ontwikkelingen op het gebied van satellieten en ontvangstantennes, lijkt het noch uit het gezichtspunt van de rechthebbenden, noch uit dat van de programma-aanbieders of de kijkers nog langer gerechtvaardigd een als uitzendactiviteit te kwalificeren handeling aan de werking van het recht inzake auteursbescherming te onttrekken, alleen maar omdat daarbij gebruik wordt gemaakt van een technisch middel dat oorspronkelijk door het telecommunicatierecht voor de niet-openbare, individuele communicatie was gereserveerd. Daarom moet ten aanzien van de auteursrechten en verwante rechten de uitzending van programmasignalen via een telecommunicatiesatelliet met die via een omroepsatelliet worden gelijkgesteld, in zoverre ze daarmee vergelijkbaar is wat de rechtstreekse ontvangst betreft. Dit is het geval, wanneer de ontvangst van de programmadragende signalen geschiedt met behulp van ontvangstinstallaties die voor de individuele ontvangst van radio- en televisieprogramma's zijn bestemd.

3. Voor de openbare mededeling per satelliet van beschermde werken en andere beschermde objecten is de voorafgaande toestemming van de rechthebbenden vereist. Het doel van de bepaling is vast te leggen onder welke omstandigheden de verspreiding van programma's per satelliet als een dergelijke openbare mededeling moet worden aangemerkt en wie voor die mededeling verantwoordelijk is.

4. Van verantwoordelijkheid voor een openbare mededeling is er eerst sprake, wanneer een ongedeelde beslissing over twee elementen - inhoud <u>en</u> uitzending

van de signalen - wordt getroffen, voor zover de keten van uitzendingsmiddelen ononderbroken is vanaf de plaats waar deze beslissing wordt getroffen, totdat de signalen door de satelliet naar het publiek toe worden uitgezonden. Hieruit volgt dat een beslissing over de inhoud van een progamma alleen (de beslissing over de produktie van een bepaalde film, de verwerving van de uitzendingsrechten, de opname van een voetbalwedstrijd) nog geen openbare mededeling vormt. Een op zichzelf staande beslissing tot uitzending (de beslissing van de ingenieur in het grondstation) leidt evenmin tot een dergelijke mededeling. Tenslotte is er ook dan nog geen sprake van een handeling die aanleiding geeft tot auteursrechtelijke verantwoordelijkheid, wanneer een omroeporganisatie maanden vooraf een programmaplanning en een zendschema opstelt. Deze beslissing betreffende de planning wordt eerst in een beslissing tot handelen omgezet op het ogenblik waarop het programma, eventueel na invoeging van reclameboodschappen en actuele programma-aanwijzingen, in zijn definitieve vorm voor uitzending wordt vrijgegeven. Slechts in dit laatste geval is de keten van uitzendingsmiddelen ononderbroken vanaf de plaats waar deze beslissing tot handelen wordt getroffen, totdat de signalen naar het publiek toe worden uitgezonden.

5. De hierboven beschreven auteursrechtelijke verantwoordelijkheid is daar gegeven waar de handeling waarvoor toestemming is vereist, d.w.z. het treffen van de beslissing over inhoud en uitzending, plaatsvindt. Dit is ook het geval, wanneer de signalen eerst naar een grondstation in een andere Lid-Staat en vandaar naar de satelliet worden gezonden. Bepalend is slechts dat de keten van uitzendingsmiddelen niet wordt onderbroken tussen de plaats waar de beslissing over inhoud en uitzending wordt getroffen, en de uitzending.

6. Dit betekent evenwel niet dat geen rekening wordt gehouden met het feit dat de uitzending van de omroeporganisatie in verschillende Lid-Staten kan worden ontvangen. Ook al is de ontvangst als zodanig uit auteursrechtelijk oogpunt irrelevant, het lijdt geen twijfel dat de ontvangst op zich economische gevolgen kan hebben voor een andersoortig auteursrechtelijk gebruik van het ontvangen werk in het ontvangstland. Bijgevolg zal in de regel de omvang van de ontvangst een parameter kunnen zijn bij het bepalen

van de te betalen vergoeding. Overigens zal normaliter ook de verhouding tussen de uitzending van een satellietprogramma enerzijds en andere vormen van gebruik en exploitatie anderzijds het voorwerp van een contractuele coördinatie vormen.

7. Het voorstel voor een richtlijn laat in het midden hoe die gevallen moeten worden behandeld waarin de beslissing over inhoud en uitzending van de programmadragende signalen in een derde land wordt getroffen. De reden daarvoor is dat het Gemeenschapsrecht in een derde land, anders dan binnen de Gemeenschap, geen verbindende beschermingsnorm voor auteursrechten en verwante rechten kan vastleggen. Bijgevolg staat het de Lid-Staten vrij de auteursrechtelijke verantwoordelijkheid voor satellietuitzendingen uit derde landen aan andere, subsidiaire criteria vast te knopen.

8. Voorts worden in het voorstel voor een richtlijn vragen in verband met de simultane, ongewijzigde doorgifte via de kabel van omroepuitzendingen uit andere Lid-Staten behandeld.

9. De doorgifte via de kabel van een omroepprogramma uit een Lid-Staat in diezelfde Lid-Staat komt daarentegen in het voorstel voor een richtlijn niet aan de orde. Dit is voor het moment niet noodzakelijk met het oog op de totstandbrenging van een Europese audiovisuele ruimte. Met betrekking tot de vraag hoe de simultane, ongewijzigde doorgifte via de kabel van programma's van nationale omroeporganisaties binnen hun zogenoemd verzorgingsgebied uit auteursrechtelijk oogpunt wordt beoordeeld, blijkt er evenmin behoefte aan communautaire actie te bestaan. Hetzelfde geldt voor de scheiding tussen zendinstallaties, die wel, en ontvangstinstallaties, die niet relevant zijn in auteursrechtelijke zin.

10. In het voorstel voor een richtlijn wordt geen onderscheid gemaakt naargelang van de techniek die wordt gebruikt voor de transmissie van het programma dat wordt doorgegeven. Bijgevolg is de regeling die met betrekking tot de doorgifte via de kabel wordt voorgesteld, van toepassing op alle primaire uitzendingen die worden doorgegeven, ongeacht of de primaire uitzending per satelliet dan wel via de ether plaatsvindt. Er

is evenwel geen sprake van een doorgifte via de kabel in de zin van dit voorstel voor een richtlijn, wanneer een programma uitsluitend door middel van een punt-naar-punt-verbinding naar een verdeelstation van een kabelmaatschappij wordt gevoerd om vervolgens via het kabelnet te worden verspreid, zonder dat tegelijkertijd een primaire uitzending van dat programma plaatsvindt.

11. In het voorstel voor een richtlijn wordt de doorgifte van een programma door middel van een Multipoint Microwave Distribution System, dat in enkele Lid-Staten in de plaats van een kabelsysteem wordt gebruikt in gebieden waar de aanleg van een kabelnet economisch niet verantwoord is, met de doorgifte via de kabel gelijkgesteld.

HOOFDSTUK II : SATELLIETOMROEP

ARTIKEL 2

Uitzendingsrecht

12. Artikel 2 van het voorstel bepaalt dat voor de uitzending per satelliet van door auteursrecht beschermde werken de voorafgaande toestemming van de rechthebbenden is vereist.

13. Het ligt evenwel niet in de bedoeling een nieuw recht op de exploitatie door middel van satellieten in het leven te roepen. Alleen moet duidelijk worden gemaakt dat een mededeling per satelliet evengoed als een mededeling bij wege van uitzending via de ether een openbare mededeling kan vormen. Beide soorten mededeling vallen onder het uitzendingsrecht.

14. Hierdoor wordt geenszins afbreuk gedaan aan de bestaande praktijk inzake de exploitatie van rechten in het kader van contractuele regelingen. Zo blijft het met name mogelijk de exploitatie langs contractuele weg tot bepaalde transmissietechnieken of tot bepaalde taalversies te beperken.

ARTIKEL 3

Verwerving van rechten

15. Volgens de bepalingen van het voorstel voor een richtlijn zal ten aanzien van de uitzending per satelliet van een radio- of televisieprogramma slechts het recht van die Lid-Staat van toepassing zijn waar de verantwoordelijke en ongedeelde beslissing over inhoud en uitzending van de programmadragende signalen wordt getroffen. Het bestaan van een wettelijke licentie in die Lid-Staat zou tot gevolg hebben dat de rechthebbenden moeten dulden dat hun per satelliet verspreide werken in het gehele bedekkingsgebied zonder hun toestemming rechtstreeks kunnen worden ontvangen.

16. Dit te verregaande gevolg moet hierdoor worden vermeden dat het recht om door auteursrecht beschermde werken per satelliet openbaar mee te delen, niet door wettelijke licenties kan worden beperkt.

17. Enkele Scandinavische landen voorzien, zich baserend op een voorstel van de Noordse Raad, in de mogelijkheid om collectieve overeenkomsten die tussen een erkende vereniging van rechthebbenden en een omroeporganisatie zijn gesloten, uit te breiden tot rechthebbenden welke niet door die vereniging worden vertegenwoordigd.

18. In zoverre in een Lid-Staat op 31 juli 1991 met betrekking tot de verspreiding van werken per satelliet een dergelijke mogelijkheid bestaat, kan deze tot 31 december 1997 worden gehandhaafd, mits een uitbreiding van collectieve overeenkomsten is uitgesloten voor cinematografische werken. Onder cinematografische werken moeten in dit verband werken in de zin van artikel 2, lid 1, en artikel 14bis van de Berner Conventie voor de bescherming van werken van letterkunde en kunst worden verstaan.

ARTIKEL 4

Uitvoerende kunstenaars

19. Ondernemingen die satellietprogramma's aanbieden, zouden van de huidige niveauverschillen tussen de Lid-Staten op het gebied van de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van geluidsdragers en omroeporganisaties kunnen profiteren om zich in die Lid-Staat te vestigen waar de genoemde categorieën van rechthebbenden het minst worden beschermd. Ten einde dit te voorkomen, wil het voorstel voor een richtlijn de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van geluidsdragers en omroeporganisaties in de Gemeenschap harmoniseren, in zoverre dit ter bereiking van het doel van de richtlijn noodzakelijk is.

20. Daartoe moet aan uitvoerende kunstenaars het recht worden toegekend de live-uitzending per satelliet van hun uitvoering toe te staan of te verbieden. Ten einde te vermijden dat dit recht door het gebruik van vastgelegde uitvoeringen wordt uitgehold, voert het voorstel voor een richtlijn tevens een opname- en verveelvoudigingsrecht in.

21. Bij het vervaardigen van een audiovisueel werk worden in de overeenkomst tussen de kunstenaar en de producent in de regel de rechten en de vergoeding van de kunstenaar volledig vastgelegd, terwijl de latere economische exploitatie van het werk, met inbegrip van de uitvoering van de kunstenaar, in handen van de producent ligt. Deze benadering heeft haar neerslag gevonden in de wetgeving van een hele reeks Lid-Staten. Volgens deze wettelijke regelingen geldt doorgaans een vermoeden van rechtsoverdracht : er wordt van uitgegaan dat een kunstenaar die een bijdrage aan de totstandbrenging van een audiovisueel werk heeft geleverd en daarover een overeenkomst met de producent heeft gesloten, op regelmatige wijze de exploitatierechten aan deze laatste heeft overgedragen. In enkele Lid-Staten is dit vermoeden weerlegbaar. Met het onderhavige voorstel voor een richtlijn wordt niet beoogd de rechtsoverdracht te regelen. Het blijft derhalve zaak van de Lid-Staten of de overdracht van de rechten van uitvoerende kunstenaars een punt blijft

waarover de partijen moeten onderhandelen, dan wel of ter zake een wettelijk vermoeden van overdracht geldt.

ARTIKEL 5

Vergoeding voor het gebruik van geluidsdragers

22. Bij de samenstelling van omroepprogramma's wordt in ruime mate gebruik gemaakt van geluidsdragers. Het Verdrag van Rome bepaalt derhalve dat de uitvoerende kunstenaars en/of de producenten van geluidsdragers alleen of gezamenlijk in de vorm van een aanspraak op vergoeding aan deze vorm van gebruik van geluidsdragers door omroeporganisaties deel hebben. Het lijkt passend dit beginsel op het niveau van de Gemeenschap over te nemen. Daarbij wordt het aan de Lid-Staten overgelaten of zij deze aanspraak op vergoeding aan beide categorieën van rechthebbenden, slechts aan één categorie van rechthebbenden dan wel aan één categorie met participatie van de andere categorie toekennen. De Lid-Staten blijven eveneens bevoegd de verdeling van de vergoeding te regelen.

ARTIKEL 6

Omroeporganisaties

23. Ten einde omroeporganisaties ervoor te behoeden dat een andere onderneming die satellietprogramma's aanbiedt, gedeelten van hun uitzendingen overneemt zonder daartoe gerechtigd te zijn, bepaalt het voorstel voor een richtlijn dat aan omroeporganisaties het recht moet worden toegekend de simultane heruitzending van hun uitzendingen per satelliet, de opname van hun uitzendingen en de vervielvoudiging van opnamen van hun uitzendingen toe te staan of te verbieden.

ARTIKEL 7

Beperkingen van de rechten

24. Het voorstel voor een richtlijn beoogt geen gedetailleerde harmonisatie van de regelingen inzake de begrenzing van de verwante rechten in de Lid-Staten en sluit aan bij de formulering van artikel 15 van het Verdrag van Rome. In de meeste Lid-Staten wordt de begrenzing van de verwante rechten geheel of ten dele door middel van een verwijzing naar de desbetreffende auteursrechtelijke voorschriften geregeld. Een gedetailleerde harmonisatie met betrekking tot deze begrenzing in het kader van de onderhavige richtlijn zou aan dit systeem van verwijzing afbreuk doen en zou tot gevolg kunnen hebben dat houders van verwante rechten voor een deel over verder reikende bevoegdheden beschikken dan auteurs. Dit zou dan weer in tegenspraak zijn met de in de meeste Lid-Staten heersende opvatting over de bescherming van auteurs en houders van verwante rechten.

25. Een en ander doet niet af aan de mogelijkheid van een latere harmonisatie in communautair verband met betrekking tot deze begrenzing.

ARTIKEL 8

Minimumbescherming

26. Doel van de artikelen 4 tot en met 7 van deze richtlijn is ervoor te zorgen dat uitvoerende kunstenaars, producenten van geluidsdragers en omroeporganisaties een minimumbescherming genieten. Niets belet evenwel de Lid-Staten om voor de genoemde categorieën van rechten of zelfs voor andere categorieën een verdergaande bescherming in te stellen. De Lid-Staten blijven echter bij een eventuele uitbreiding van de rechten boven de in de richtlijn vastgestelde minimumnorm in elk geval aan de definitie van

openbare mededeling per satelliet gebonden. Artikel 8, lid 1, van het voorstel voor een richtlijn sluit verdere harmonisatiemaatregelen op het gebied van auteursrecht en verwante rechten niet uit.

27. Deze richtlijn heeft uitsluitend betrekking op de toekenning van rechten aan onderdanen van de Lid-Staten van de Gemeenschap en aan ondernemingen in de zin van artikel 58 van het EEG-Verdrag, en wil op die wijze met het EEG-Verdrag strijdige discriminatie van rechthebbenden uit andere Lid-Staten voorkomen. De toepassing van de bepalingen van deze richtlijn op onderdanen van derde landen wordt daarentegen beheerst door de desbetreffende internationale overeenkomsten tussen de Lid-Staten en derde landen. In zoverre in deze overeenkomsten is bepaald dat onderdanen van derde landen op gelijke wijze als eigen onderdanen moeten worden behandeld, kunnen de bepalingen van deze richtlijn op eerstgenoemden van toepassing zijn.

ARTIKEL 9

Overgangsbepaling

28. De onmiddellijke toepassing van hoofdstuk II van deze richtlijn op werken waarvan de exploitatie het voorwerp van bestaande overeenkomsten vormt, kan moeilijkheden veroorzaken. Dit is het geval, wanneer in de bestaande overeenkomsten de uitzendingsrechten over verschillende rechthebbenden in welbepaalde gebieden zijn verdeeld. Op grond van de situatie bij de sluiting van de overeenkomst zijn rechten verleend waarvan de exploitatie in het geheel geen invloed mag hebben op de exploitatie van de zusterrechten. In veruit de meeste gevallen zullen de moeilijkheden door een nieuwe interpretatie van of eventueel door nieuwe onderhandelingen over de overeenkomsten uit de weg kunnen worden geruimd. De toekenning van een termijn van respijt van drie jaar moet het mogelijk maken om in problematische gevallen langs contractuele weg tot een bevredigende oplossing te komen.

HOOFDSTUK III : DOORGIFTE VIA DE KABEL

ARTIKEL 10

Handeling waarvoor toestemming is vereist

29. De doorgifte van omroepuitzendingen via de kabel vormt een auteursrechtelijk beschermde openbare mededeling van de in de omroepuitzending opgenomen werken en andere beschermde objecten. Bijgevolg is voor de doorgifte van omroepuitzendingen via de kabel de toestemming van de betrokken rechthebbenden vereist.

30. Dit zegt evenwel nog niets over de vraag wie de personen zijn met wier rechten bij een doorgifte van omroepuitzendingen via de kabel rekening moet worden gehouden, noch over de vraag in hoeverre bepaalde handelingen niet aan auteursrecht zijn gebonden. Het wordt derhalve aan de Lid-Staten overgelaten te bepalen aan welke categorieën van rechthebbenden een recht wordt toegekend om de doorgifte van omroepuitzendingen via de kabel toe te staan of te verbieden. Hetzelfde geldt bij voorbeeld ook voor de vraag welk standpunt in auteursrechtelijk opzicht wordt ingenomen ten aanzien van gemeenschappelijke antennes of het verzorgingsgebied van nationale omroeporganisaties.

31. Voorts wordt met dit voorstel voor een richtlijn ook geen harmonisatie met betrekking tot de persoonlijkheidsrechten van auteurs in het kader van de doorgifte via de kabel beoogd. In dit verband blijven de bepalingen van de Lid-Staten van toepassing, op grond waarvan het in voorkomend geval mogelijk is de doorgifte via de kabel om met persoonlijkheidsrechten verband houdende redenen te onderbreken.

32. Ook al moet in de toekomst de doorgifte van omroepuitzendingen via de kabel uitsluitend op contractuele grondslag geschieden, er moet rekening worden gehouden met de structuren die op dit gebied in de Lid-Staten tot ontwikkeling zijn gekomen en die op bevredigende wijze functioneren. Bijgevolg moet, indien een Lid-Staat op 31 juli 1991 de doorgifte van omroepuitzendingen door middel van een systeem van wettelijke licenties heeft geregeld, die mogelijkheid tot 1998 worden gehandhaafd. Dit geldt eveneens voor het geval waarin in de auteurswet uitdrukkelijk is

bepaald dat bij wege van bestuursrechtelijk besluit een wettelijke licentie kan worden ingesteld. Dergelijke systemen behoeven evenwel niet na 1998 in stand te worden gehouden, omdat het dan ingevolge het door dit voorstel voor een richtlijn ingevoerde contractuele model niet langer nodig zal zijn nog gebruik te maken van wettelijke licenties.

ARTIKEL 12

Uitoefening van het recht op de doorgifte via de kabel

33. Bij een doorgifte via de kabel neemt de kabelmaatschappij de primaire uitzending ongewijzigd over, zonder dat zij zelf enige zeggenschap heeft over de samenstelling van het doorgegeven programma. Dit heeft tot gevolg dat de kabelmaatschappij in de regel niet in staat is tijdig na te gaan wie houder van de rechten op de verschillende programmaonderdelen is. Ten einde te voorkomen dat partiële rechten op afzonderlijke programmaonderdelen de doorgifte in haar geheel verhinderen, wordt in de ontwerp-richtlijn een centralisatie voorgesteld in die zin dat de rechten op de doorgifte via de kabel door een of meer beheersmaatschappijen moeten worden uitgeoefend. Het recht van elke rechthebbende om een doorgifte via de kabel toe te staan of te verbieden, zal nog slechts door tussenkomst van een of meer beheersmaatschappijen geldend kunnen worden gemaakt.

34. De verplichting om het recht op de doorgifte via de kabel uitsluitend via een beheersmaatschappij uit te oefenen, doet niet af aan het eigendomsrecht noch aan de overdraagbaarheid daarvan, aangezien de verplichte tussenkomst van beheersmaatschappijen uitsluitend betrekking heeft op het effectueren van het recht op de doorgifte via de kabel ten aanzien van kabelmaatschappijen.

35. Tenslotte blijft het de rechthebbenden als leden van de beheersmaatschappij ook vrijstaan er via deze laatste voor te zorgen dat het economische belang dat zij bij het in acht nemen van een zekere hiërarchie bij de exploitatie hebben, niet wordt aangetast. Zo zou bij voorbeeld de beheersmaatschappij kunnen worden geïnstrueerd om in de overeenkomsten betreffende de

toestemming voor de doorgifte via de kabel een "vrijwaringsclausule" in te schrijven. Een dergelijke clausule zou bij voorbeeld kunnen bepalen dat de beheersmaatschappij zich tegen de doorgifte van een werk kan verzetten, wanneer dit de rechthebbende ernstige en onherstelbare schade zou berokkenen.

36. Tenslotte betekent de verplichte tussenkomst van beheersmaatschappijen ook niet dat de rechthebbenden verplicht zijn lid te worden van een beheersmaatschappij. Een rechthebbende die geen beheersmaatschappij met de waarneming van zijn rechten heeft belast, heeft een aanspraak op vergoeding jegens de beheersmaatschappij die rechten van dezelfde aard waarneemt. Dit betekent dat een rechthebbende die geen lid van de beheersmaatschappij is, ten aanzien van zijn vergoeding met de leden van de beheersmaatschappij moet worden gelijkgesteld. Voorts moet een rechthebbende die zelf geen lid is, zich met zijn aanspraak op een vergelijkbare vergoeding tot de nationale rechter kunnen wenden.

ARTIKEL 12

Uitoefening door omroeporganisaties van het recht op de doorgifte via de kabel

37. Het aantal omroeporganisaties is bij de sluiting van een overeenkomst over de doorgifte via de kabel overzienbaar, en elke kabelmaatschappij weet welk programma zij in haar net invoert. Het lijkt derhalve niet noodzakelijk de verplichte tussenkomst van beheersmaatschappijen tot de eigen rechten van omroeporganisaties en de daaraan overgedragen rechten uit te breiden.

38. Wanneer een rechthebbende de rechten op de primaire uitzending en de rechten op de doorgifte via de kabel aan een omroeporganisatie heeft overgedragen, worden de rechten op de doorgifte via de kabel door de omroeporganisatie en niet door een beheersmaatschappij uitgeoefend.

ARTIKEL 13

Algemene overeenkomst

39. Zowel kabelmaatschappijen als rechthebbenden kunnen er belang bij hebben de toestemming voor de doorgifte via de kabel van een of meer omroepuitzendingen door een of meer kabelmaatschappijen in één algemene overeenkomst te regelen. Bijgevolg moeten rechthebbenden en kabelmaatschappijen ertoe worden aangemoedigd de doorgifte via de kabel van een of meer omroepuitzendingen door een of meer kabelmaatschappijen in één algemene overeenkomst te regelen. Het is zaak van de betrokkenen of zij dergelijke algemene overeenkomsten sluiten, maar elke betrokkene die verlangt dat zo'n overeenkomst wordt gesloten, moet er zijnerzijds toe bereid zijn op collectieve wijze te onderhandelen.

40. Hieruit volgt echter niet dat de wederpartij er door een collectief onderhandelingsaanbod toe kan worden gedwongen harerzijds op collectieve wijze te onderhandelen. Bijgevolg zijn ook "eenzijdig-collectieve" onderhandelingen denkbaar. Zo kan bij voorbeeld een kabelmaatschappij met alle rechthebbenden of een beheersmaatschappij met betrekking tot een bepaalde categorie van rechten met alle kabelmaatschappijen onderhandelen.

ARTIKEL 14

Bemidddelaars

41. Wil de doorgifte via de kabel op ordelijke wijze verlopen, dan moeten de betrokkenen principieel tot onderhandelingen over de verwerving van de rechten bereid zijn. Om dit te waarborgen, moeten de betrokkenen in geval van onwil tot onderhandelen over de mogelijkheid beschikken een beroep te doen op bemiddelaars. Deze bemiddelaars moeten bijstand verlenen bij het voeren van onderhandelingen en moeten in voorkomend geval ook eigener beweging een niet-verbindend, minnelijk voorstel kunnen doen om de partijen

tot overeenstemming te brengen. Ten einde de wederzijdse belangen te vrijwaren, moeten onpartijdige bemiddelaars worden aangewezen. Het moet aan de Lid-Staten worden overgelaten deze procedure in bijzonderheden te regelen.

ARTIKEL 15

Voorkoming van misbruik van onderhandelingspositie

42. Voorts moet er door de verschillende betrokken partijen te verbieden misbruik te maken van hun onderhandelingspositie, voor worden gezorgd dat zij een grotere bereidheid tot onderhandelen aan de dag leggen. In het algemeen moet ervan worden uitgegaan dat er sprake is van misbruik van onderhandelingspositie, wanneer tijdens lopende onderhandelingen een standpunt wordt ingenomen dat op generlei wijze door de concrete omstandigheden wordt gerechtvaardigd. Van een dergelijk misbruik is eveneens sprake, wanneer een der betrokken partijen gewoonweg weigert tot onderhandelingen over te gaan. Hetzelfde geldt, wanneer een naar objectieve maatstaven volstrekt irrealistisch aanbod voor een overeenkomst wordt gedaan. Het VERbod van misbruik van onderhandelingspositie is dus eigenlijk een GEbod om althans te goeder trouw tot onderhandelingen over te gaan. Hieruit volgt echter ook dat het alleen de bedoeling is het voeren van onderhandelingen te bevorderen, maar niet de betrokken partijen ertoe te dwingen tot overeenstemming te komen. Dit betekent bij voorbeeld dat het op zich ongeoorloofd is een ongerechtvaardigd hoge of lage vergoeding voor te stellen, maar dat daarmee nog niets is gezegd over de vraag wat een passend aanbod is.

43. Kan ondanks het uitblijven van overeenstemming geen misbruik worden vastgesteld, dan is het uiteindelijke resultaat dat in dat concrete geval geen doorgifte via de kabel kan plaatsvinden.

44. Het wordt aan de Lid-Staten overgelaten te bepalen welke maatregelen zij treffen om misbruiken te voorkomen. Daarbij kan zowel aan een civielrechtelijk verbod van misbruik als aan administratieve controle worden gedacht.

HOOFDSTUK IV : GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

ARTIKEL 16

Mededingingsregels

45. Dit voorstel voor een richtlijn doet niets toe of af aan de toepassing van de communautaire en nationale concurrentievoorschriften. Met name strekken de maatregelen ter voorkoming van misbruik van onderhandelingspositie er alleen toe de bereidheid tot onderhandelen in een bepaalde situatie te bevorderen, onafhankelijk van de op het vlak van het mededingingsrecht geldende gedragsregels.

ARTIKEL 17

Collectieve waarneming van rechten

46. De Lid-Staten blijven bevoegd de activiteit van beheersmaatschappijen te regelen. Zij moeten daarbij evenwel de bepalingen van het EEG-Verdrag in acht nemen. Dit artikel sluit verdere harmonisatiemaatregelen op het gebied van de collectieve waarneming van rechten niet uit.

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN DE RAAD

tot coördinatie van bepaalde voorschriften betreffende het auteursrecht en verwante rechten op het gebied van de satellietomroep en de doorgifte via de kabel

---

DE RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, inzonderlijk op artikel 57, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie,

In samenwerking met het Europese Parlement,

Gezien het advies van het Economisch en Sociaal Comité,

(1) Overwegende dat tot de in het Verdrag neergelegde doelstellingen van de Gemeenschap behoren het tot stand brengen van een steeds hechter verbond tussen de Europese volkeren en van nauwere betrekkingen tussen de Staten van de Gemeenschap, alsook het waarborgen van de economische en sociale vooruitgang van hun landen door gemeenschappelijk optreden dat erop is gericht de barrières die Europa verdelen, te verwijderen;

(2) Overwegende dat te dien einde volgens het Verdrag een gemeenschappelijke markt en een ruimte zonder binnengrenzen moeten worden ingesteld; dat dit onderscheid met name ondersteit dat de hinderpalen voor het vrije verkeer van diensten worden verwijderd en onvervalste mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt gewaarborgd; dat de Raad daartoe

inzonderheid richtlijnen inzake de coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen der Lid-Staten betreffende de toegang tot werkzaamheden, anders dan in loondienst, en de uitoefening daarvan kan vaststellen;

(3) Overwegende dat grensoverschrijdende omroepuitzendingen binnen de Gemeenschap, met name via satelliet en kabel, een van de belangrijkste middelen vormen ter bevordering van bovengenoemde doelstellingen van de Gemeenschap, die tegelijkertijd van politieke, economische, sociale, culturele en juridische aard zijn;

(4) Overwegende dat ter bereiking van bovengenoemde doelstellingen de Raad reeds Richtlijn (89/552/269) van 3 oktober 1989 betreffende de coördinatie van bepaalde wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in de Lid-Staten inzake de uitoefening van televisie-omroepactiviteiten[1] heeft vastgesteld en daarin regelingen ter bevordering van de verspreiding en produktie van programma's in Europa alsook op het gebied van reclame, sponsoring, bescherming van de jeugd en het recht van weerwoord heeft getroffen.

(5) Overwegende dat er op het ogenblik niettemin zowel bij de grensoverschrijdende verspreiding van programma's per satelliet als bij de doorgifte per kabel van programma's uit andere Lid-Staten nog een hele reeks onderling afwijkende auteursrechtelijke bepalingen bestaat en dat er daarbij nog in sommige opzichten van een gebrek aan rechtszekerheid wordt gesproken; dat de rechthebbenden daardoor het gevaar lopen dat hun werken worden geëxploiteerd zonder dat zij daarvoor een vergoeding ontvangen, of dat individuele houders van uitsluitende rechten in verschillende Lid-Staten de exploitatie van hun werken verhinderen; dat bovenal het gebrek aan rechtszekerheid een directe belemmering voor het vrije verkeer van programma's binnen de Gemeenschap vormt;

(6) Overwegende dat tegenwoordig uit auteursrechtelijk oogpunt zo een ongelijke behandeling geldt met betrekking tot de verspreiding van programma's per omroepsatelliet enerzijds en per telecommunicatiesatelliet anderzijds; dat, nu bij beide typen van satelliet individuele ontvangst mogelijk en heden ten dage economisch verantwoord is, dit verschil in juridische regeling niet langer te rechtvaardigen valt;

---

(1) PB nr. L 298 van 17.10.1989, blz. 23.

(7) Overwegende dat voorts de vrije verspreiding van programma's hierdoor wordt belemmerd dat het op het ogenblik rechtens onzeker is of ten aanzien van de verspreiding via satellieten waarvan de signalen rechtstreeks kunnen worden ontvangen, enkel de rechten in het uitzendingsland dan wel op cumulatieve wijze tevens de rechten in alle ontvangstlanden relevant zijn; dat ingevolge de gelijkstelling uit auteursrechtelijk oogpunt van omroepsatellieten en telecommunicatiesatellieten dit gebrek aan rechtszekerheid thans voor nagenoeg alle in de Gemeenschap per satelliet verspreide programma's gevolgen heeft;

(8) Overwegende dat bovendien de voor het vrije verkeer van omroepuitzendingen binnen de Gemeenschap noodzakelijke rechtszekerheid ontbreekt, wat de invoering in en de verspreiding via kabelnetten van programma's over de grenzen heen betreft.

(9) Overwegende dat de ontwikkeling op het stuk van de contractuele verwerving van de rechten weliswaar nu reeds op duurzame wijze bijdraagt tot de totstandbrenging van de beoogde Europese audiovisuele ruimte; dat bijgevolg het voortbestaan van dergelijke contractuele regelingen moet worden gewaarborgd en alles in het werk moet worden gesteld om de uitvoering ervan in de praktijk zo vlot mogelijk te laten verlopen;

(10) Overwegende dat op het ogenblik kabelmaatschappijen er met name niet zeker van kunnen zijn dat zij daadwerkelijk alle rechten op de programma's die het voorwerp van een dergelijke contractuele regeling vormen, hebben verworven;

(11) Overwegende tenslotte dat niet op alle betrokkenen in alle Lid-Staten in gelijke mate de verplichting rust om niet op ongeoorloofde wijze te weigeren over de verwerving van de noodzakelijke rechten voor de doorgifte via de kabel te onderhandelen, of de onderhandelingen te doen mislukken;

(12) Overwegende dat bovengenoemde kaderregeling voor de totstandbrenging van een eengemaakte audiovisuele ruimte, zoals neergelegd in Richtlijn 89/552/EEG, bijgevolg dient te worden vervolledigd op het punt van het auteursrecht;

(13) Overwegende dat zo een einde wordt gemaakt aan het verschil in behandeling tussen de Lid-Staten met betrekking tot de verspreiding van programma's per telecommunicatiesatelliet en dat die behandeling in de gehele Gemeenschap op uniforme wijze hiervan afhankelijk wordt gesteld of er sprake is van een openbare mededeling van beschermde werken en andere beschermde objecten; dat aldus ook de aanbieders van grensoverschrijdende omroepprogramma's op gelijke wijze worden behandeld, onverschillig of zij voor de verspreiding van de programma's van een omroepsatelliet dan wel van een telecommunicatiesatelliet gebruik maken;

(14) Overwegende dat het gebrek aan rechtszekerheid met betrekking tot de te verwerven rechten, waardoor de grensoverschrijdende verspreiding van programma's per satelliet wordt belemmerd, wordt weggenomen door de openbare mededeling per satelliet van beschermde werken binnen de Gemeenschap te definiëren, waardoor tegelijkertijd ook de plaats van de openbare mededeling wordt bepaald; dat een dergelijke definitie noodzakelijk is om te voorkomen dat op een uitzendingshandeling die een eenheid vormt, op cumulatieve wijze het recht van verschillende landen wordt toegepast; dat een openbare mededeling per satelliet uitsluitend dan en in die Lid-Staat plaatsvindt waar de betrokken omroeporganisatie één enkele beslissing over zowel de inhoud als de uitzending van de programmadragende signalen treft; dat Voorwaarde daarbij is dat de keten van uitzendingsmiddelen tussen de plaats waar deze beslissing wordt getroffen, en het uitzenden van de signalen door de satelliet niet wordt onderbroken;

(15) Overwegende dat bij de verwerving van de rechten de betrokkenen in het kader van de overeen te komen vergoeding rekening kunnen houden met het daadwerkelijke of potentiële aantal kijkers in het gele ontvangstgebied;

(16) Overwegende dat voor bestaande overeenkomsten een bijzondere overgangsbepaling geldt, zodat deze overeenkomsten uiterlijk tot 1998 met het oog op de nieuwe regeling kunnen worden aangepast;

(17) Overwegende dat programma's die vanuit derde landen op het grondgebied van de Gemeenschap worden verspreid, niet onder de toepassing van de regeling vallen; dat dergelijke programma's in het recht van de Lid-Staten anders kunnen worden behandeld dan programma's die vanuit een Lid-Staat worden verspreid, indien in het betrokken derde land niet of slechts in geringere mate de bescherming wordt verleend waarin deze richtlijn voorziet;

(18) Overwegende dat de regeling tevens minimumvoorschriften bevat betreffende de bescherming van auteurs en houders van verwante rechten; dat moet worden gewaarborgd dat in alle Lid-Staten op bepaalde gebieden in de door deze richtlijn voorgeschreven omvang bescherming wordt verleend en dat die bescherming niet aan een wettelijke licentie wordt onderworpen; dat enkel aldus kan worden voorkomen dat een mogelijk ongelijke bescherming tot distorsies van de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt leidt, waardoor programma-aanbieders en rechthebbenden in Lid-Staten met een hoog beschermingsniveau op ongerechtvaardigde wijze zouden kunnen worden benadeeld;

(19) Overwegende dat de minimumbescherming op het gebied van de verwante rechten daarbij in wezen is afgestemd op de inhoud van het Internationaal Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties als de tot dusver volledigste beschermingsnorm op internationaal niveau, die bovendien door een groot aantal Lid-Staten is aanvaard; dat in overeenstemming met de doelstellingen van de richtlijn evenwel niet in gelijkaardige mogelijkheden tot voorbehoud als in het Verdrag van Rome is voorzien.

(20) Overwegende dat de doorgifte via de kabel van programma's uit andere Lid-Staten als een auteursrechtelijk relevante exploitatie van beschermde werken en prestaties moet worden beschouwd; dat bijgevolg een kabelmaatschappij voor elk onderdeel van een programma dat zij verspreidt, de toestemming van alle rechthebbenden moet verkrijgen; dat volgens de richtlijn deze toestemming op contractuele wijze moet worden verleend, onder voorbehoud van de uitzondering die voor reeds bestaande wettelijke licenties geldt;

(21) Overwegende dat in zoverre dit wegens de specificiteit van de doorgifte via de kabel noodzakelijk is, de richtlijn de tussenkomst van beheersmaatschappijen verplicht stelt, zodat het verbodsrecht uitsluitend op collectieve wijze kan worden uitgeoefend; dat de richtlijn daarmee

wil voorkomen dat aan het soepel functioneren van contractuele regelingen afbreuk wordt gedaan door het verzet van outsiders die houder van rechten op afzonderlijke programmaonderdelen zijn; dat daarbij aan het verbodsrecht als zodanig niet wordt geraakt; dat alleen tot op zekere hoogte de wijze van uitoefening wordt geregeld; dat hieruit ook volgt dat net zoals voordien kabelrechten voor overdracht vatbaar zijn; dat de uitoefening van de persoonlijkheidsrechten van de auteur buiten het bereik van de in deze richtlijn vervatte regeling valt;

(22) Overwegende dat bovendien met een aantal maatregelen de contractuele regelingen betreffende de toestemming voor de doorgifte via de kabel moeten worden bevorderd; dat om te beginnen zo de verwerving van alle noodzakelijke rechten voor de doorgifte via de kabel zoveel mogelijk bij wege van een algemene overeenkomst moet geschieden; dat voorts elke betrokkene te allen tijde een beroep moet kunnen doen op onpartijdige bemiddelaars, die bijstand verlenen bij het voeren van onderhandelingen en niet-verbindende voorstellen kunnen doen om de partijen tot overeenstemming te brengen; dat tenslotte ervoor moet worden gezorgd dat de onderhandelingen niet op ongeoorloofde wijze worden gedwarsboomd of dat het individuele rechthebbenden niet op ongeoorloofde wijze wordt belet aan die onderhandelingen deel te nemen; dat geen van deze maatregelen ter bevordering van de verwerving van de kabelrechten aan het contractuele karakter van die verwerving afdoet;

(23) Overwegende dat met betrekking tot al die situaties waarvan de gevolgen, behalve voor een in economisch opzicht te verwaarlozen deel, slechts binnen de grenzen van één Lid-Staat merkbaar zijn, een communautaire regeling daarentegen niet noodzakelijk lijkt;

(24) Overwegende dat deze richtlijn de minimumregels bevat die noodzakelijk zijn om de vrije, onbelemmerde verspreiding van programma's per satelliet over de grenzen heen en de simultane, ongewijzigde doorgifte via de kabel van omroepprogramma's uit andere Lid-Staten op in beginsel contractuele grondslag te verwezenlijken en te waarborgen;

(25) Overwegende dat deze richtlijn niet in de weg staat aan toekomstige initiatieven met het oog op een harmonisatie op het gebied van het auteursrecht en verwante rechten alsook op het gebied van de collectieve waarneming van dergelijke rechten;

(26) Overwegende dat het derhalve aan de Lid-Staten wordt overgelaten de kaderregeling die ter bereiking van de met deze richtlijn beoogde doelstellingen noodzakelijk is, met nationale wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen aan te vullen, voor zover deze niet tegen de met de richtlijn beoogde doelstellingen indruisen en met het Gemeenschapsrecht in overeenstemming zijn; dat onder deze voorwaarden het de Lid-Staten met name vrij staat op het gebied van de verwante rechten beschermingsvoorschriften vast te stellen die verder reiken dan hetgeen in deze richtlijn is bepaald;

(27) Overwegende dat deze richtlijn de toepassing van de mededingingsregels in de artikelen 85 en 86 van het Verdrag onverlet laat,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

HOOFDSTUK I : DEFINITIES

Artikel 1

In deze richtlijn wordt verstaan onder

a) "satelliet": een satelliet die werkt op frequenties welke door het telecommunicatierecht hetzij voor ontvangst door het publiek zijn opengesteld (omroepsatelliet), hetzij voor niet-openbare, individuele communicatie zijn voorbehouden (telecommunicatiesatelliet). In het laatste geval is evenwel vereist dat de individuele ontvangst van de signalen onder vergelijkbare omstandigheden als bij een omroepsatelliet plaatsvindt;

b) "openbare mededeling per satelliet" binnen de Gemeenschap : de beslissing van een omroeporganisatie betreffende zowel de inhoud als de uitzending per satelliet van de programmadragende signalen. De openbare mededeling per satelliet vindt plaats in de Lid-Staat waar de omroeporganisatie de beslissing betreffende zowel de inhoud als de uitzending van de

programmadragende signalen neemt. Indien de programmadragende signalen zijn gecodeerd, wordt onder openbare mededeling per satelliet de beslissing van een omroeporganisatie betreffende zowel de inhoud als de uitzending per satelliet van de programmadragende signalen verstaan, voor zover door de omroeporganisatie zelf, of met haar toestemming, decoders ter beschikking van het publiek zijn gesteld. Er is geen sprake van een openbare mededeling per satelliet, wanneer de keten van uitzendingsmiddelen tussen de plaats waar de beslissing over zowel de inhoud als de uitzending wordt getroffen, en het uitzenden van de betrokken signalen door de satelliet wordt onderbroken;

c) "doorgifte via de kabel": de simultane, ongewijzigde en integrale doorgifte door middel van een kabel- of microgolvensysteem van een omroepuitzending uit een andere Lid-Staat aan het publiek;

d) "omroepuitzending": de primaire uitzending, draadloos of per draad, via de ether of per satelliet, van radio- of televisieprogramma's die voor ontvangst door het publiek zijn bestemd;

e) "beheersmaatschappij": een vereniging die door de leden met de waarneming van auteursrechten en/of verwante rechten is belast.

HOOFDSTUK II : SATELLIETOMROEP

Artikel 2 : Uitzendingsrecht

Overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk kennen de Lid-Staten auteurs het recht toe de openbare mededeling per satelliet van door auteursrecht beschermde werken toe te staan of te verbieden.

Artikel 3 : Verwerving van uitzendingsrechten

1. De Lid-Staten waarborgen dat het in artikel 2 genoemde recht uitsluitend op contractuele wijze kan worden verworven.

2. Indien in een Lid-Staat op 31 juli 1991 de mogelijkheid bestaat een door een beheersmaatschappij met een omroeporganisatie gesloten overeenkomst tot niet door deze beheersmaatschappij vertegenwoordigde rechthebbenden uit te breiden, blijft deze mogelijkheid tot 31 december 1997 behouden.

3. Lid 2 is niet van toepassing op cinematografische werken, met inbegrip van werken die volgens een gelijkaardig procédé als cinematografische werken tot stand zijn gebracht.

Artikel 4 : Uitvoerende kunstenaars

De Lid-Staten kennen uitvoerende kunstenaars het recht toe om

- de openbare mededeling per satelliet van hun uitvoering toe te staan of te verbieden, tenzij voor de uitzending van een reeds uitgezonden uitvoering of van de opname van een uitvoering gebruik wordt gemaakt;

- de opname van hun niet-vastgelegde uitvoering toe te staan of te verbieden,

- de vervielvoudiging van een opname toe te staan of te verbieden.

Artikel 5 : Vergoeding voor het gebruik van geluidsdragers

De Lid-Staten bepalen dat, wanneer voor een openbare mededeling per satelliet op rechtstreekse wijze gebruik wordt gemaakt van een met commercieel oogmerk

openbaar gemaakte geluidsdrager of van een verveelvoudiging van een dergelijke geluidsdrager, aan de uitvoerende kunstenaars, aan de producenten van de geluidsdrager of aan beiden gezamenlijk een eenmalige passende vergoeding wordt betaald.

Artikel 6 : Omroeporganisaties

De Lid-Staten bepalen dat omroeporganisaties de volgende handelingen kunnen toestaan of verbieden:

- de simultane heruitzending van hun uitzendingen per satelliet;

- de opname van hun uitzendingen;

- de verveelvoudiging van een opname van hun uitzending.

Artikel 7 : Beperkingen van de rechten

1. De Lid-Staten kunnen aan de in de artikelen 4, 5 en 6 bedoelde bescherming slechts beperkingen stellen met betrekking tot

   - het particuliere gebruik,

   - het gebruik van korte uittreksels in verband met de verslaggeving over actuele gebeurtenissen,

   - de kortstondige vastlegging door een omroeporganisatie met behulp van haar eigen middelen en voor haar eigen uitzendingen en

   - het uitsluitend voor onderwijs of wetenschappelijk onderzoek bestemde gebruik.

2. Onverminderd het bepaalde in lid 1, kan elke Lid-Staat met betrekking tot de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van geluidsdragers en omroeporganisaties gelijkaardige beperkingen doen gelden als krachtens zijn wetgeving met betrekking tot de bescherming van het auteursrecht op werken van letterkunde en kunst gelden. Evenwel mogen slechts gedwongen licenties worden ingesteld, in zoverre ze verenigbaar zijn met de bepalingen van het Internationaal Verdrag van Rome inzake de bescherming van uitvoerende kunstenaars, producenten van fonogrammen en omroeporganisaties.

Artikel 8 : Minimumbescherming

1. De Lid-Staten kunnen ten aanzien van auteurs en houders van verwante rechten, die onder hun jurisdictie vallen, beschermingsvoorschriften vaststellen welke verder reiken dan het bepaalde in de artikelen 2 tot en met 6.

2. De Lid-Staten nemen bij de toepassing van lid 1 de in artikel 1, onder a) en b), vervatte definities in acht.

Artikel 9 : Overgangsbepaling

Op 1 januari 1995 bestaande overeenkomsten betreffende de exploitatie van door auteursrecht beschermde werken en prestaties worden tot het verstrijken van de looptijd, maar uiterlijk tot 31 december 1997, door de toepassing van de artikelen 2 tot en met 8 onverlet gelaten.

HOOFDSTUK III : DOORGIFTE VIA DE KABEL

Artikel 10 : Handeling waarvoor toestemming is vereist

1. De Lid-Staten dragen er zorg voor dat de doorgifte via de kabel van omroepuitzendingen uit andere Lid-Staten op hun grondgebied met inachtneming van de toepasselijke auteursrechten en verwante rechten en op

grond van contractuele regelingen tussen de auteursrechthebbenden, de houders van verwante rechten en de kabelmaatschappijen geschiedt.

2. Onverminderd het bepaalde in lid 1, kunnen de Lid-Staten op 31 juli 1991 bestaande wettelijke licenties of de uitdrukkelijk in een wet vastgelegde mogelijkheid tot instelling van een dergelijke wettelijke licentie tot 31 december 1997 handhaven.

Artikel 11 : Uitoefening van het recht op de doorgifte via de kabel

1. De Lid-Staten waarborgen dat het recht om de doorgifte via de kabel van een omroepuitzending toe te staan of te verbieden, enkel door beheersmaatschappijen geldend kan worden gemaakt.

2. Een rechthebbende die geen beheersmaatschappij met de waarneming van zijn rechten heeft belast, heeft een aanspraak op vergoeding jegens die beheersmaatschappij welke rechten van dezelfde categorie waarneemt. De aanspraak is naar hoogte beperkt tot het bedrag dat de rechthebbende zou ontvangen, indien hij de beheersmaatschappij met de uitoefening van zijn rechten had belast.

Artikel 12 : Uitoefening door omroeporganisaties van het recht op de doorgifte via de kabel

Het bepaalde in artikel 11 is niet van toepassing op de rechten die een omroeporganisatie met betrekking tot haar uitzendingen geldend maakt.

Artikel 13 : Algemene overeenkomst

De Lid-Staten dragen er zorg voor dat de partij die wenst dat een algemene overeenkomst wordt gesloten, er harerzijds toe is verplicht daartoe een collectief aanbod te doen.

Artikel 14 : Bemiddelaars

1. De Lid-Staten waarborgen dat, wanneer geen overeenkomst betreffende het verlenen van de toestemming voor de doorgifte via de kabel van een omroepuitzending tot stand komt, elk der betrokkenen een beroep kan doen op één of meer van de in de leden 2 en 3 genoemde bemiddelaars.

2. De bemiddelaars hebben tot taak bijstand te verlenen bij het voeren van onderhandelingen. Zij kunnen eveneens niet-verbindende aanbevelingen tot de betrokkenen richten.

3. De Lid-Staten waarborgen dat de keuze van de bemiddelaars op zodanige wijze geschiedt dat hun onpartijdigheid niet in twijfel kan worden getrokken.

Artikel 15 : Voorkoming van misbruik van onderhandelingspositie

De Lid-Staten dragen er zorg voor dat de betrokkenen niet op ongeoorloofde wijze de onderhandelingen over de toestemming voor de doorgifte via de kabel van omroepuitzendingen dwarsbomen.

HOOFDSTUK IV : GEMEENSCHAPPELIJKE BEPALINGEN

Artikel 16 : Mededingingsregels

Deze richtlijn laat de toepassing van de mededingingsregels van de Gemeenschap onverlet.

Artikel 17 : Collectieve waarneming van rechten

Het wordt aan de Lid-Staten overgelaten de activiteit van beheersmaatschappijen te regelen.

Artikel 18 : Slotbepalingen

1. De Lid-Staten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 1 januari 1995 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie hiervan onmiddellijk in kennis.

   Wanneer de Lid-Staten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar de onderhavige richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van die bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de Lid-Staten.

2. De Lid-Staten delen de Commissie de tekst van alle bepalingen van intern recht mee, die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 19 :

Deze richtlijn is gericht tot de Lid-Staten.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De Voorzitter

NOTE ON THE FINANCIAL IMPACT

The present proposal does not have budgetary consequences for the Community.

NOTE ON THE EFFECT ON COMPETITIVENESS AND EMPLOYMENT

I. What is the main justification for the measure?

- establishment of the internal market;
- definition of common rules of the game for a European audovisual area;
- strengthening of the position of European culture by the provision of remuneration to those involved in the production and dissemination of protected works;

II. Characteristics of the enterprises concerned

The proposal affects firms of all descriptions. Film producers, phonogram producers, satellite broadcasters and cable operators vary from multinationals to medium size national companies. Authors and performers normally conduct business as private individuals or as small companies.

III. What obligations are imposed directly on enterprises?

Satellite broadcasting organizations and cable operators which broadcast or retransmit protected works will have to respect the rights of authors, of performers and of producers of film works and phonograms to allow the use of their works. The participants of negotiations concerning cable retransmission rights will have to accept the

intervention of one or more mediators and may not unreasonably refuse negotiations.

IV. What obligations may be imposed indirectly on enterprises by local authorities?

None.

V. Are there any special measures for SMEs?

No.

VI. What foreseeable effects are there?

(a) on the competitiveness of enterprises?

Rightholders will benefit from the direct effect of receiving remuneration for the broadcasting by satellite or the retransmission of their works. The directive will enhance their competitiveness by establishing the country of origin principle for authorization of satellite broadcasting.

Film right owners, in particular, which have acquired the relevant rights of use in one Member State will be given legal security to be able to exploit these rights by satellite broadcasting in competition with rightholders in other Member States. This will lead to a more competitive environment favourable to the strengthening of a single European audiovisual area.

The competitiveness of broadcasters and cable-operators will be increased by the enhanced legal security with regard to the applicable rules on copyright and neighbouring rights.

(b) on employment

The establishment of common rules of the game for all economic operators implied in a satellite broadcast or a cable retransmission will promote the production and distribution of broadcast programmes and should therefore have a positive impact on employment.

VII. What consultations have there been on this proposal?

A discussion paper on "Broadcasting and Copyright in the Internal Market" on copyright questions concerning cable and satellite broadcasts was published in November 1990. All interested circles (authors, performers, broadcasters, phonogram producers, film producers, cable-operators) were invited to participate in a written consultation procedure in December 1990 and January 1991. A hearing on the discussion paper was held on 5 February 1991 in Brussels. Professionals agreed on the necessity for Community action in this field.

ISSN 0254-1513

COM(91) 276 def.

DOCUMENTEN

NL **15 08**

Catalogusnummer : CB-CO-91-384-NL-C

ISBN 92-77-75619-5

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen
L-2985 Luxemburg